

DOLENJSKI LIST

STUDIJSKA KNJIČNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izdaja vsak
četrtak - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROCNINA 600 din, polletna
300 din, četrletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma
4 amer. dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki
v Novem mestu štev. 606-70/3-24

Štev. 3 (513) Leto XI.
NOVO MESTO, 21. JANUARJA 1960

UREJUJE ure
NASLOV URE
Dilančeve ulice
št. 127 - Nenarodenih
Gošnjak -
glavni trg št. 3 (vhod iz
predel novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave
rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisno
podjetje "Delo" v Ljubljani

Še o občnih zborih Socialistične zveze delovnega ljudstva na vasi

Resnična pomoč: boj proti zaostalosti

Nedavni občni zbori SZDL na vasi, ki že dolgo niso bili tako obiskani kot tokrat, so pokazali, da so imeli vsaki odbor SZDL dela čez glavo, če so bili s svojim delom obrnjeni k problemom svojega področja. Kjer so osnovne organizacije Socialistične zveze dajale ton vsemu družbeno-političnemu življenju in kjer nobena vprašanje ni šlo mimo, ne da bi Socialistična zveza zavzela svoje stališče in se prek svojih članov zanj tudi borila, tam ni bilo težav pri vključevanju ljudi v njeno članstvo. Nasprotno pa tam, kjer je organizacija SZDL samo na papirju in se njen odbor ne zanima za nič drugega kot za članarino ali pa še to ne, ljudje ne kažejo posebnega zanimanja za delo Socialistične zveze in se ji celo odčitujejo.

Množična udeležba na občnih zborih SZDL je nedvomno eden izmed znakov, ki kaže na to, da postajajo osnovne organizacije SZDL na vasi čedalje samostojnejše in da so s svojimi pobudami prispevale k napredku svojih okrajev. Marsikje so bile namreč ravno organizacije SZDL tiste, ki so prve prelomile z miselnostjo, češ da je samo skupnost dolžna prispevati denar za gradnjo raznih komunalnih objektov, elektrifikacijo vasi, nove šole in podobno. V mnogih krajih je naposled dozorilo spoznanje, da si morajo ljudje predvsem s lastnimi silami graditi napredek in šele s silo lastnih prizadevanj in pobud zahtevati pomoč skupnosti. Zahvaljujoč takemu spoznanju so v mnogih vasih mobilizirali lastne možnosti in zgradili pomembne objekte. Ob izdatnih prispevkih vaščanov so lani zrasli novi vodovodi, odprla so se vrata novih šol na Catežu, v Mrzli vasi, na Bojsnem, zasvetila je elektrika v vasih okrog Velike Doline itd. Težko bi bilo naštet vse, kar je bilo v kratkem času narejenega z dobro voljo vaščanov, združenih v svoji osnovni organizaciji SZDL, in seveda z izdatno podporo vse skupnosti.

Za minule občne zbre Socialistične zveze - seveda ne za vse! - je bila značilna odkritosrčnost v razpravah, stvarnih in usmerjenih k napredku. Pokazalo se je, da si ljudje na vasi žele odkritih razprav o

prilagodnosti kmetijstva. Vedno manj je primerov, da ljudje beže od resnice. Nasprotno vedno bolj sami terjajo, da bi jih soočili z njo. Načelno pojasnjevanje naše kmetijske politike ne zadovoljuje več. Ljudje na vasi spriče vedno večjih težav, ki jim jih postavlja na pot zaostalost, iščejo izhod iz teh ovir. Ta pot pa danes ni nobena skrivnost. Pro-

izdatne pomoči organizacij SZDL - bomo lahko prišli pred ljudi na vasi s stvarnim odgovorom, kakšna je njihova prihodnost, kaj morajo storiti, da se bodo izkopalji iz težav, izvržajočih iz zaostalosti, po kateri poti je treba iti napredu naproti.

Cepprav je zadnje čase vedno manj primerov, da aktivisti, ki se udeležujejo občnih

zborov Socialistične zveze, ovinkajo v razpravah o prihodnosti kmetijstva, pa se to tu pa tam še vedno dogaja. Aktivistom, ki ne razumejo bistva naše kmetijske politike (ne zato, ker ga ne bi bilo mogoče razumeti, temveč zato, ker se ne potrdujijo, da bi ga doumili) ne preostane drugega, kot da se v razpravah o kmetijstvu izognejo bistvenih stvari, zaviljajo resnico v megi, ovinkajo ali na kratko; ne

gram Zveze komunistov Jugoslavije in poslej IX. plenum Zveznega odbora SZDL sta to pot jasno začrtala. Tudi Glavni odbor SZDL Slovenije je organiziral več razprav, ki so dale mnogo koristnih napotkov za hitrejši napredek kmetijstva in zgraditev socializma na vasi. Naloga organizacij SZDL pa je - to nikakor ni naloga samo kmetijskih združenj! - da načelno smer razvoja kmetijstva še bolj podrobno določijo za vsako področje posebej, za vsak kraj ali bolje - za vsako vas. Osnovnim organizacijam SZDL na vasi ne sme biti vseeno, kako deluje kmetijska zadruga, ali se ž dovoli zavesta svoje vloge, ali ima jasen načrt razvoja kmetijstva za svoje področje, ali se dovolj usposablja kot organizator sodobne kmetijske proizvodnje itd. Le tedaj, če bodo zadruga kos tej nalogi. - to pa ne bodo brez

povedo resnice naravnost. Ravno na zadnjih občnih zborih SZDL pa se je pokazalo, da je taka nejasnost v razpravah o kmetijstvu najbolj škodljiva, ker povečuje v ljudih nezaupanje namesto da bi ga razpršila. Kmetijska politika, kakor jo je začrtal program Zveze komunistov Jugoslavije, teži k napredku v korist vseh delovnih ljudi, tudi kmetov. Vsako zaostajanje pri uresničevanju te politike škoduje v prvi vrsti napredku naše vasi.

Zato je nesporno, da je najbolj nesocialistično in nehumano, če ljudem na vasi ne pomagamo, da bi se otresli zaostalosti. Ta pomoč pa je lahko samo v naprednem, socialističnem kmetijstvu. Kakršnokoli druga pomoč - zniževanje davkov, registri in podobno - bi pomenila nadaljševanje sedanega stanja, se pravi zaostalosti.

Za leto 1960, ki je najbolj nesocialistično in nehumano, če ljudem na vasi ne pomagamo, da bi se otresli zaostalosti. Ta pomoč pa je lahko samo v naprednem, socialističnem kmetijstvu. Kakršnokoli druga pomoč - zniževanje davkov, registri in podobno - bi pomenila nadaljševanje sedanega stanja, se pravi zaostalosti.

Ko to pišemo, imamo na Okrajnem odboru SZDL poročila iz naslednjih občin: v Brežicah so pridobili 196, v Črnomlju 78, v Novem mestu 279, na Senovem 21, v Sevnici 526, v Trebnjem 751 in v Zuehberku 196 novih članov, skupaj torej v preteklem tednu spet 2.047 novih članov. Poročila seveda še niso popolna, saj morajo podatki iz hrboviskih vasi preromati dolgo pot. Dve občini še nista poročali. Toda akcija teče povsod in delovni ljudje vsotopajo v vrste svoje Socialistične zveze.

Na srednji kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu so v soboto dopoldne svečano sprejeli 26 gojencev v ZK. Od 94 gojencev te šole je zdaj že 71 članov Zveze komunistov, Slovenskega sprejema so se mimo direktorja šole inženirja Milana Bračička udeležili še član okrajnega komiteja ZKS tov. Martin Zugelj, sekretar občinskega komiteja ZKS Novo mesto tov. Miro Thorževsky in drugi. Takoj po sprejemu so vsem komunistom razdelili členske izkaznice.

V družini je rovišina in bolezen.

Podnevi v husto po drva, zvečer pa knjigo v roke, časopis in drugo lepo branje, vmes pa nekaj poskočnih viš iz radijskega sprejemnika - tako je zdaj v naših vash. Čas za izobraževanje in počitek bomo temeljito izkoristili, saj smo sredi zime, kakršne že nekaj let ni bilo. In snega nam je nasulo, da je saninec prav odličen in se že zdaj marsikaj postori, kar smo morali včasih odlagati vse do pomladi. V torek zjutraj je bilo v Novem mestu 18 stopinj pod ničlo, snega pa so namerili na Meteorološki postaji 27 cm. Iz Črnomlja so nam sporočili, da je tam živo srebro zdrnilo celo na 20 stopinj pod ničlo. Noči so mrzle, da »sajne mater lišes, kakor pravi naš ljudski pregovor. No, pa smo menda kar vsi zadovoljni z zimo. »Smo že kar pozabili, kako je bilo včasih pozimi...« - tako smo slišali še pred tedni; zdaj so tudi takl glasovi utihnill

Koristno srečanje

Tovariški obisk predstavnikov ljudske oblasti in političnih organizacij iz okraja Brčko - Najbolj nas preseneča zgledni delovni polet v kolektivih, ki so zrasli tako rekoč iz nič!

V petek zvečer je bilo v preostarih gradu Obločec zaključno posvetovanje predstavnikov OLO Novo mesto z delegacijo tovarišev iz okraja Brčko, ki so si v 4 dneh ogledali več naših podjetij, se posvetovali s člani okrajnih svetov in svetov ObLO Videm - Krško, bili na raznih posestvih in naših ustanovah. Za tovaršje, ki so prišli iz izrazito agrarnega okraja v republiki Bosni in Hercegovini (okraj Brčko ima n. pr. 4800 vagonov presezkov

podpredsednik OLO Luka Ma-rošević iz Brčkega, predsednik ObLO Brčko Osman Dervišević predsednik ObLO Bječina Stejan Tomić, sekretar obč. komiteja ZK Bosanski Samac Djuka Petrović, sekretar obč. komiteja ZK Orašje Viktor Uremović, upravnik KZ Janja Veeo Gavrič podpredsednik ObLO Gradačac Nusret Mejremić in referent tajništva za gospodarstvo OLO Brčko Petar Drakulić, v spremljavo tov. Milana Brečča

Delegacija so sestavljali: podpredsednik OLO Luka Ma-rošević iz Brčkega, predsednik ObLO Brčko Osman Dervišević predsednik ObLO Bječina Stejan Tomić, sekretar obč. komiteja ZK Bosanski Samac Djuka Petrović, sekretar obč. komiteja ZK Orašje Viktor Uremović, upravnik KZ Janja Veeo Gavrič podpredsednik ObLO Gradačac Nusret Mejremić in referent tajništva za gospodarstvo OLO Brčko Petar Drakulić, v spremljavo tov. Milana Brečča

Delegacija so sestavljali: podpredsednik OLO Luka Ma-rošević iz Brčkega, predsednik ObLO Brčko Osman Dervišević predsednik ObLO Bječina Stejan Tomić, sekretar obč. komiteja ZK Bosanski Samac Djuka Petrović, sekretar obč. komiteja ZK Orašje Viktor Uremović, upravnik KZ Janja Veeo Gavrič podpredsednik ObLO Gradačac Nusret Mejremić in referent tajništva za gospodarstvo OLO Brčko Petar Drakulić, v spremljavo tov. Milana Brečča

Delegacija so sestavljali: podpredsednik OLO Luka Ma-rošević iz Brčkega, predsednik ObLO Brčko Osman Dervišević predsednik ObLO Bječina Stejan Tomić, sekretar obč. komiteja ZK Bosanski Samac Djuka Petrović, sekretar obč. komiteja ZK Orašje Viktor Uremović, upravnik KZ Janja Veeo Gavrič podpredsednik ObLO Gradačac Nusret Mejremić in referent tajništva za gospodarstvo OLO Brčko Petar Drakulić, v spremljavo tov. Milana Brečča

Na kmetijski šoli Grm 26 novih komunistov

Na srednji kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu so v soboto dopoldne svečano sprejeli 26 gojencev v ZK. Od 94 gojencev te šole je zdaj že 71 članov Zveze komunistov, Slovenskega sprejema so se mimo direktorja šole inženirja Milana Bračička udeležili še član okrajnega komiteja ZKS tov. Martin Zugelj, sekretar občinskega komiteja ZKS Novo mesto tov. Miro Thorževsky in drugi. Takoj po sprejemu so vsem komunistom razdelili členske izkaznice.

Na srednji kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu so v soboto dopoldne svečano sprejeli 26 gojencev v ZK. Od 94 gojencev te šole je zdaj že 71 članov Zveze komunistov, Slovenskega sprejema so se mimo direktorja šole inženirja Milana Bračička udeležili še član okrajnega komiteja ZKS tov. Martin Zugelj, sekretar občinskega komiteja ZKS Novo mesto tov. Miro Thorževsky in drugi. Takoj po sprejemu so vsem komunistom razdelili členske izkaznice.

Tovariši iz okraja Brčko v mali dvorani ološkega gradu

Razširjena seja Glavnega odbora SZDL Slovenije

Včeraj in danes je v Ljubljani 16. plenarna razširjena seja Glavnega odbora SZDL Slovenije. Včeraj je poročal o nalogah Socialistične zveze pri uresničevanju družbenega plana za 1960 tovariš Boris Kraigher, o politično-organizacijskih pripravah na V. kongres SZDL Jugoslavije pa tovariš Franc Kimovec. O obeh referatih in razpravi bomo prihodnjt obširne poročali.

Medtem ko je zunaj huda zima in globok sneg, pa se zbirajo dekleta k tečajem in se izobražujejo. Okrajni zavod za pospeševanje gospodinjstva vodi trenutno tečaja v Trebnjem in v Kotu pri Mirni, pred kratkim pa je bil zaključen tečaj v Birični vasi. Več je letos zdravstvenih tečajev, ki jih prireja za žensko mladino Rdeči križ, a čemer bomo v kratkem poročali kaj več. Naša slika kaže, kako se vrtne pridna dekleta v novem gospodinjstvem centru v Trebnjem, ki so ga odprli minulı četrtak. Več o tem berite na 6. strani današnje številke

Pravice bliže zavarovancem!

O nekaterih problemih službe socialnega zavarovanja, ki se mora nujno približati delovnim ljudem in kolektivom - Najnovejša priporočila OLO podjetjem in ustanovam

»Star sem 65 let in bi rad pokojnino...« je napisal tovariš I. K. v pismu, ki ga je poslal na Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu. Dolga desetletja je delal po raznih rudnikih, pri gradbenih podjetjih in na posestvih, bil je v stari Jugoslaviji na Hrvaškem in v Srbiji, nekaj let celo v tujini. Toda le za povojna leta ima v novi delavski knjižici vpisane vse potrebne podatke; kje, kaj in koliko časa je delal prej - za vse to pa bo treba podatke šele zbirati. Pisma bodo romala sem in tja, nekdanjih podjetij že davno ni več, priče so umrli ali pa so neznanu kje. Dolge mesece bo treba čakati, da bodo vsi potrebni dokumenti zbrani.

»Stanjem doma, saj nimam kam iti. Mož dela, starši pa plačujejo od zemlje na leto 932 dinarjev davka. Tretjina tega pade name, zato dobim za hčerko le polovico otroškega dodatka.«

»Ali morda veste koliko potov je potrebnih, da zberete ob rojstvu novorojenčka vse potrebne papirje, da bo novi zemljan deležen prvih pravic, ki mu jih družba daje? O tem bi vam veliko lahko povedali tisti, ki so naredili veliko potrebnih korakov, da so uredili vse kar z tejavo predpisi. Pa bi človek vendarle lahko vse to uredil doma v podjetju, če bi to imelo urejeno pomožno službo socialnega zavarovanja.«

»V času, ko na vseh straneh poglabljamo družbeno samoupravljanje, je zelo čudna ugotovitev, da imamo na področju našega okraja tri nekdanje samostojne okrajne zavode, ki so imeli prej vse pravice, zdaj pa n. pr. o pravicah do pokojnine in invalidnine ne morejo izdajati pravaoveljavnih odločb.«

Cepprav imajo podružnice socialnega zavarovanja prav take organizacije kot Okrajni zavod - skup-

ščino, izvršilni odbor, razne skupščinske odbore in podobno, jim je odvzeta pravica, da bi samostojno odločale o vseh važnejših zadevah socialnega zavarovanja. Medtem ko organi delavskega upravljanja samostojno gospodarijo in skrbijo za milijonsko vrednost v proizvodnji, kakovosti in količinah blaga, ko sprejemajo in odpuščajo delavce ter namerščene, ko z eno besedo samostojno rešujejo vsa gospodarsko-tehnična, proizvodna in personalna vprašanja, pa jim rešujejo vse zadeve s področja socialnega zavarovanja organi OZSZ. Nerazumljiva je težaja strogo centralističnih predpisov, ki v službi socialnega zavarovanja, te pomembne pridobitve naše družbe, omejujejo prenos pristojnosti na nižje organe. To, kar uresničujemo na področju državne uprave, je dalo v zadnjih letih izredno velike uspehe: decentralizacija je vzbudila v delovnih ljudeh izreden delovni polet in sprostita neslutene energije množice. S togostjo in centralizacijo se služba socialnega zavarovanja oddaljuje od ljudstva in terja prav za to, drugačno ureditev, predvsem pa prenos pristojnosti na nižje organe. (Nadaljevanje na 3. str.)

Kmetje: divji prašiči prenašajo svinjsko kugo!

13. januarja so veterinarji ugotovili kugo na prašičih posestnika J. K. iz Brusnice pod Gorjanci. Lastnica je nekaj dni prej dobila v dar od nekoga lovca iz Suhedola kos mesa divjega prašiča.

Ker so kmetje očuzene svinje slabo zakopavali, se je kuga od Bregana navzdol razširila v novomeški okraj. Divji prašič je mrhovinar, plitko zakopane okužene svinje je izkopal in se okužil. V bližini gručine Vrhovo so delavci s krampi ubili divjega prašiča. Preiskava je pokazala, da je okužen svinjsko kugo. Kmalu nato so našli malo diže v gozduše tri poginule divje prašiče, okužene s svinjsko kugo. Lovska družina Orehoviča je vse prašiče vestno odstranila in zakopala.

Drugače je bilo z lovsko družino Sentjerne. Uplenili so divjega prašiča in ga brez predpisane veterinarske pregleda razkosali ter razdelili. Nekaj lovcov iz lovške družine Brusnice je 7. januarja uplenilo divjega prašiča. Tudi oni so ga brez pregleda razkosali in razdelili, drobovino pa vrgli v potok. In posledica? Letos je zaradi nepre-

vidnosti in neodgovornosti posestnikov novomeške občine doživela prvi večji vdor svinjske kuge.

Posamezniki, ki se tolažijo, da bo kugo uničil mraz, se motijo. Virus, ki jo povzroča, je zelo odporen proti mrazu. Kuga se širi najpogosteje z okuženim mesom. En sam nepredvidni lahko s kolonijami povzroči neprecenljivo škodo vsej okolici. Pasji kontumac je odreden zato, ker se psi kljajo po gozdovih. Tam lahko naletijo na okuženega poginulega divjega prašiča in nato okužijo še domače svinje. Lovske družine naj resneje uveljavljajo predpis o obveznem veterinarskem pregledu mesa divjega prašiča, kmetovalci pa naj upoštevajo vsa navodila in akcije zatiranja kiuge podpirajo, ker bo sicer brezuspešna. Mrhovinar poginulih okuženih svinj naj zapolnje globoko v zemljo.

Za stanovanja: povsod akontacije

Četkovanje stanovanj je v vseh občinah že zaključeno, ocenjevalci so ocenili približno 10.000 stanovanj. Zbirnike četkovanj še delajo. Večje število pritožb na oceno komisij ni bilo. Občine so večino pritožb rešile sproti, le nekaj je še nerешenih. Zvedeli smo, da so vse občine pri poročanju o ocenjevanju stanovanj zelo okorne in zato nam na otkrju niso mogli posredovati z natančnejšimi podatki. Občine Novo mesto, Žužemberk in Brežice do 16. januarja še niso poročale o številu ocenjenih stanovanj, ne dostavile zaključnih podatkov.

Odloke o akontaciji so sprejeli že vse občine, ostale odloke (o vrednosti točk, o dodatnih najemninah za lokale, o delitvi najemnine v skladu in o vrednosti materiala, ki vpliva na vrednost amortizacijske osnovne) pa sta sprejeli deloma le občini Trebnje in Senovo. Odloki o akontacijah so zavrl nadalnje delo. Vse občine se namreč zanašajo na podaljšani rok za dokončno ureditev zadeve, ki so ga s temi odloki dobile. Dobra stran teh odlokov pa je tudi v tem, da po občinah lahko popravljajo napake pri

ocenjevanju, ki jih je bilo dovolj. Najemnine se bodo povečale povprečno za 130 do 150 odstotkov, v posameznih primerih pa seveda tudi za več.

Pred otvoritvijo trgovske hiše v Sevnici

Pretekli četrtek je bil izvršen tehnični prevzem nove trgovske-stanovanjske hiše. Komisaža se je o vseh delih izražila pohvalno. Na celi stavbi so našli le nekaj nebitnih zapak, ki bodo takoj odpravljene.

V soboto popoldan bo svečana otvoritev trgovskih lokatov. Posebno zanimiva bo novost v samopostrežni trgovini. Tu bodo vsi predpakirani in drugače za prodajo pripravljani predmeti nosili poseben znak posilovalnice. Do tega prepričanja in ukrepa je sevnška trgovce privedel znani primer iz Ljubljane, kjer so stranko obdoličili tavtine, ko je imela v torbici blago, kupljeno v drugi trgovini. Tako se bodo že vnaprej izognili morebitni spor. Če so krivični, lahko usodni za ugled trgovskega podjetja in so torej našli pravo pot v urejanju zelo zapletenih odnosov med obema strankama v trgovini.

spor, če so krivični, lahko usodni za ugled trgovskega podjetja in so torej našli pravo pot v urejanju zelo zapletenih odnosov med obema strankama v trgovini.

Uživam REDIN zato redim!

Mešajte v hrano dvakrat ali trikrat na dan po eno žlico REDINA, uspeh bo presenetljiv!

Proizvaja Veledrogerija, Ljubljana, Mestni trg 22

Splošno gradbeno podjetje

»PIONIR«

NOVO MESTO

1330

za svoj tehnični in administrativni kader
VEČ OPREMLJENIH ALI NEOPREMLJENIH SOB V NOVM MESTU

Prevzame tudi manjša popravila oziroma adaptacije stamb.

Interesenti naj pošljejo ponudbe na gornji naslov ali osebno na direkcijo podjetja, soba št. 3.

Kmečka dohodnina

V letu 1959 je bilo izterjane 93% kmečke dohodnine, uročevati pa moramo, da plačujejo kmetje zastonžne še v letošnjem letu. Če ne bi bilo izsi zastonžnost iz leta 1958, bi bil uspeh v izterjavi veliko boljši.

Plan delovne sile za 1959 smo presegli

V družbenem planu za leto 1959 je bilo predvideno 2,8 odstotno povečanje delovne sile v primerjavi z letom 1958. Stalež zaposlenih pa se je povečal za 7,1% v primerjavi z letom 1958. Skoraj 5% presežek je upravičen z zelo živahno kmetijsko dejavnostjo v preteklem letu. Asfaltni smo nekaj cest, uredili nekaj občinskih sredstev do prve faze (kanalizacija in priprava cest za asfaltiranje), elektrificirali nekaj naselij in odprli tudi več manj-

skrbovanje vojske, je ostajala v hlevih naših kmetov. Naenkrat sta nastala dva svetla: eden onstran italijanskih bunkerjev in žičnih ograj in naš svobodni, ki se je razprostiral daleč naokrog. Tudi od nas so prvi fantje in možje odhajali v partizane. Graščina Klevčev, vasi Sela, Zalovče in Vinica so bili kraji, v katerih so bile leta 1942 največkrat nastanjene partizanske enote in štabi.

Leta 1942 so bile po vaseh ustanovljene prve vasne straže. Pri nas v Zalogu je vaška straža delovala od junija do septembra 1942, ko je prešla v italijansko ofenzivo. Leto 1942 je bilo pomembno za nas tudi glede razvijanja ljudske oblasti. V sem postal Dolenjskemu muzeju so se morali prisiljeni javiti pri Alojzu Gregoričev v Zaborštu, članu razlastitvenega odbora, ki je odkazoval les.

Tretja točka se je nanašala na maksimalne cenike. »Prilagamo vsem odborom maksimalni cenik življenjskih potrebščin, katerega je treba takoj najstrože izvajati. Naloga Narodnoosvobodilnih odborov je, da kontrolirajo cene življenjskih potrebščin, če se proizvojdci prodajajo po priloženem ceniku,« je bilo napisano. »Posebno pazljivo posvetite cenam mleka in mlinarjem, da odvezemaj pravilno mero.«

Navodila tega razpisa so se živo izvajala posebno leta Kasneje

Avtobusi so polni

naši vasi je bil izvolyen na svobodnih volitvah prvi ljudski osvobodilni odbor OF, volitve so pa bile tudi po drugih vaseh. V Smarjeti je začel delovati rajonski odbor OF. O delu IO OF v naši vasi in rajonskega odbora v Smarjeti se je ohranilo več izvirnih dokumentov, ki zgovorno pričajo o delu, ki so ga opravljali naši partizani in aktivisti v ljudski oblasti sredi okupirane Evrope. Ena takih listin je tudi razpis Rajonskega odbora OF Smarjeta z datumom 27. julija 1942. leta, ki je namenjen vsem narodnoosvobodilnim odborom v rajonu Smarjeta. Z njim je ljudska oblast objavila prepoved klanja živine na domu, razen v primerih bolezni, z doma itd. Ta razpis napoveduje gospodarsko komisijo, ki odkupuje živino in prosti rejce, naj nekoliko potrepe.

V drugi točki je govora o dodeljevanju stavbnega lesa in drv iz razlastitvenih veleposestev. Narodnoosvobodilnim odborom so bile dane naloge, naj sprejemajo prošnje proslincev, jih na sejah proučujejo in res potrebni ugodne. Prednost naj bi imeli, tako poudarja razpis, pogorelci in obuboženji zaradi fašističnega nasilja. Z izdano dovolilnico (original

sem postal Dolenjskemu muzeju so se morali prisiljeni javiti pri Alojzu Gregoričev v Zaborštu, članu razlastitvenega odbora, ki je odkazoval les. Tretja točka se je nanašala na maksimalne cenike. »Prilagamo vsem odborom maksimalni cenik življenjskih potrebščin, katerega je treba takoj najstrože izvajati. Naloga Narodnoosvobodilnih odborov je, da kontrolirajo cene življenjskih potrebščin, če se proizvojdci prodajajo po priloženem ceniku,« je bilo napisano. »Posebno pazljivo posvetite cenam mleka in mlinarjem, da odvezemaj pravilno mero.«

Navodila tega razpisa so se živo izvajala posebno leta Kasneje

koz sem bil letos v rojstni vasi na dopustu, mi je Ignac Kolenc, ki je med vojno zastopal narodno oblast na našem terenu, dal precejšen kup originalnih dokumentov iz let 1942, 1943 in do konca vojne. Ti nam pričajo o skrbi naše ljudske oblasti za blaginjo malega človeka. Dajali so podpore beguncem, izdajali les in drugo, kar dokazuje, da se je že takrat ljudska oblast zanimala za potrebe ljudi in usmerjala gospodarstvo tako, da je bilo ljudstvu v korist.

Kadar pridem na dopust, vidim v naših krajih mnogo novega. Nekateri tarajo, pa vidim da ni ravno tako kot govore, saj je po naših vaseh mnogo radijskih sprejemnikov, pred vojno pa tod daleč naokoli nisi videl radija, razen v Novem mestu, Mokronogu in še kje. V naši vasi, ki šteje 22 hiš, je danes 8 radijskih sprejemnikov. Ko sem svoje čase hodil v Smarjeto v šolo, sem vsak dan pešočil tja in nazaj, sedaj pa se vaški otroci peljejo v šolo z avtobusom. Danes so avtobusi, ki peljejo skozi Zalag, nabito polni. Iz ene vasi gre danes na avtobus toliko ljudi kot jih je šlo včasih v enem letu iz vse občine!

Z družino sem obiskal tudi grobove svojcev na pokopališču zakotne podružne cerkve v Slapeh. Kar ostrmel sem, ko sem videl precejšnje število urejenih grobnic z marmornatimi ograjami in spomeniki. V stari Jugoslaviji ni bilo niti ene grobnice. Ko sem odhajal, sem rekel onim, ki so bili z menoj: »Vidite te urejene grobnice? Ni še dolgo tega, ko si moral vse do Novega mesta, če si hotel kaj takega videti. Danes se še na pokopališču pozna, da ljudje bolje živijo v novi Jugoslaviji.«

»Res je tako!« so mi pritrdili.

Tudi v tako zakotni vasi kot je Zalag je opaziti velik napredek. Otroci se vozijo v šolo, mi smo šli vsak dan peš. Avtobusi so polni potnikov — včasih so bili prazni, ljudje imajo radijske aparate — včasih jih ni bilo; in še in še bi lahko naštevati. Ko pa sem pred Zburam nalezal na poln avtobus ljudi, sem pomislil: Danes se peljejo tako, jutri pa se bodo morda še lepše.

Major Jože Lužar, Bitolj

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Na skupni seji obeh domov Vrhovnega sovjeta ZSSR je predsednik ministrskega sveta Sovjetske zveze Nikita Hruščev pred nekaj dnevi napovedal zmanjšanje števila vojakov sovjetske armade za 1.200.000. Sedanja moč oboroženih sil ZSSR je 3.623.000, v dveh letih se bo torej zmanjšala na 2.423.000 mož.

Seveda pa se s tem ne bo prav nič zmanjšala ne obramba ne napadalna moč sovjetske armade, saj je Hruščev, ko je to sporočil med ploskanjem poslancev, brž pripomnil, da ta razorožitveni ukrep ne bo niti najmanj zmanjšal vojaške moči ZSSR. Sovjetska zveza razpolaga z zadostnim številom atomskega in raketnega orožja, da bi lahko v primeru vojne uničila katero koli državo ali skupino držav na zemeljski površini. Pripomnil je, da poteka zdaj v sovjetski armadi proces, po katerem bodo opustili proizvodnjo vojnih letal, vstevši bombnike, in namesto njih gradili rakete. (Predsednik ZDA Eisenhower je nekaj dni pred to izjavo sporočil v svojem poročilu o stanju Unije pred ameriškim Kongresom, da se ZDA lahko trenutno zanašajo na raketo tipa Atlas. Ta je namreč pri zadnjih poskusih dala dobre rezultate in ni nikoli zgrešila cilja za več kot dve milj. To pomeni, da je padla v območje »popolnega uničenja«.)

Zmanjšanje oboroženih sil ZSSR pa ima tudi gospodarski pomen. Hruščev je nakazal in ni razloga, da bi o tem dvomili, da so zaradi razvoja raketne tehnike ti ljudje postali v armadi odveč. Gospodarstvo pa nujno potrebuje nad milijon mož, ki so vrhu tega še v najboljših letih življenja. Saj je sovjetski premier med drugim dejal:

»Nas sedemletni plan smo zelo dobro začeli. Nacionalni naporji so obrodili čudovite sadove. Lani se je industrijska proizvodnja povečala namesto za napovedanih 7,7 odstotka za več kot 11 odstotkov.«

Industrija bo brez dvoma pozdravila teh 1.200.000 mož. Hkrati ne smemo pozabiti, da se je že začela gospodarska tekma med Vzhodom in Zahodom in da bosta morala oba bloka racional-

riškem trgu, ampak tudi dovolj trdno, da bi si zaostale države pridobili zase. Ta tekma se je že začela in se zmerom bolj razvema. Vsi prizadeti se zavedajo, da bo ta tekma dolga in ostra, pravzaprav nadaljevanje one z oboroževanjem, ki se pravzaprav tudi še ni nehala. Smo namreč v obdobju, ko se je ene vrste tekme že začela, druge vrste pa še ne končala. Položaj torej vsebuje še marsikatera elementa starega in precej elementov novega časa.

Toda blokovska razdeljenost je ostala. Vidna so prizadevanja odrivati Zdruzene narode od odločanja o nekaterih pomembnih zadevah sveta, predvsem od denarnih sredstev, ki so namenjena za pomoč gospodarsko zaostalim državam. To vsekakor ni ugoden razvoj, pač pa je za prihodnost tolažilo znamenje to, da so nerazvite države protiblokovsko razpoložene in da se bo to njihovo stališče verjetno še okrepilo, naj pride gospodarska pomoč od Vzhoda ali Zahoda.

Manj vojakov - več raket

Prav v znamenju naporov čim bolj strniti gospodarske napore Zahoda, sta bili v Parizu konferenci trinaestih držav (šest držav Male Evrope in sedem držav čone za svobodno trgovino) in držav, ki so članice organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje (OECE). Za obe konferenci je bila značilna navzočnost delegatov ZDA in Kanade, ki doslej nista bila polnopravna člana OECE. V skladu z najnovejšim gospodarskim razvojem na Zahodu pa kažejo ZDA vedno večje zanimanje za zahodnoevropsko gospodarsko integracijo oziroma združevanje. Washington je namreč v zadnjem času spoznal, da je zahodnoevropsko gospodarstvo ne samo dovolj močno, da lahko izdatno konkurira s svojimi proizvodi na ame-

državam, predvsem uspešne zase, da bi si zaostale države pridobili zase. Ta tekma se je že začela in se zmerom bolj razvema. Vsi prizadeti se zavedajo, da bo ta tekma dolga in ostra, pravzaprav nadaljevanje one z oboroževanjem, ki se pravzaprav tudi še ni nehala. Smo namreč v obdobju, ko se je ene vrste tekme že začela, druge vrste pa še ne končala. Položaj torej vsebuje še marsikatera elementa starega in precej elementov novega časa.

Toda blokovska razdeljenost je ostala. Vidna so prizadevanja odrivati Zdruzene narode od odločanja o nekaterih pomembnih zadevah sveta, predvsem od denarnih sredstev, ki so namenjena za pomoč gospodarsko zaostalim državam. To vsekakor ni ugoden razvoj, pač pa je za prihodnost tolažilo znamenje to, da so nerazvite države protiblokovsko razpoložene in da se bo to njihovo stališče verjetno še okrepilo, naj pride gospodarska pomoč od Vzhoda ali Zahoda.

Kaj je s 5 odstotki?

Uvedba dopolnilnega proračunskega prispevka v občini Novo mesto

Občinski ljudski odbor Novo mesto je na seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev 25. decembra 1959 sprejel odlok o uvedbi dopolnilnega proračunskega prispevka iz osebnega dohodka delavcev in uslužbencev za leto 1960. Ta prispevek je občinski ljudski odbor sprejel na podlagi zakona o proračunskem prispevku — (Uradni list FLRJ št. 52-57 oziroma 47-50, člen 12).

Dopolnilni proračunski prispevek je predviden kot dohodek proračuna občinskega ljudskega odbora za leto 1960 in je bila v ta namen določena 5 odstotna stopnja tega prispevka. Plačajo ga delavci in uslužbenici iz svojega čistega osebnega dohodka ali plače. Nanaša se na vse delavce in uslužbence gospodarskih organizacij, državnih ustanov, zavodov in družbenih organizacij z omejit-

vijo, da mora po odbitku tega prispevka ostati prizadetemu čista plača najmanj 12.000 dinarjev mesečno.

Obračunavalo se bo takole: Prvi primer nam: čisto mesečno plače 15.000 dinarjev znaša proračunski prispevek po dosežni veljavni stopnji 13,03 — 2.704 dinarjev. Od tega zneska se bo obračunalo še 5 odstotkov, to je 135 dinarjev.

Nekaj več o pripravah za senovško cementarno

Ugotoviti so, da ima rudnik Senovo še za 30 let premogovih zalog v zemlji. Zato že zdaj razmišljajo o preusmeritvi v cementarsko proizvodnjo. Na področju Senovega je dovolj apnenca in laporja, obojega v sorazmerju, zelo primernem za proizvodnjo cementa. Dosedanje geološke raziskave so pokazale, da je na Armeškem hribu preko 138 milijonov m³ apnenca in več kot 45 milijonov m³ laporja. Te zaloge bi zadostale za 100 let. Armeški hrib je pokrit le z grmljeviem in redkim gozdom, ki ne predstavlja nobene gospodarske vrednosti. Investicijske programe je pripravljalo. Izgradnja nove cementarne bo trajala več let, investicija bo pa znaševala blizu 4 milijarde dinarjev sredstev Cementarna bo proizvajala visokogradben cement. Vse priprave investira Rudnik rjavega premoga Senovo.

Drugi primer: Če znaša bruto osebni dohodek 30.000 dinarjev, znaša proračunski prispevek po dosežni veljavni stopnji 11 odstotkov ali 3.300 dinarjev, dopolnilni proračunski prispevek v višini 5 odstotkov pa 165 dinarjev.

Dopolnilni proračunski prispevek izračunamo po naslednji formuli: za prvi primer: 15.000 x 13,03 : 100 = 2.704; 2.704 x 5 : 100 = 135 dinarjev.

Koteko iz raznih strani

Londonška konferenca o Cipru se je po tridnevnih pogajanjih končala brez spoznanja, ker so britanski zastopniki zahtevali, naj bi Velika Britanija odhranja suverenost v dveh pasovih in južnem delu otoka s skupno površino 30 kvadratnih kilometrov, zastopniki Cipra pa so bili voljni odstopiti samo 80 kvadratnih kilometrov za vojaška oporišča in naprave.

Predsednik ZDA Eisenhower je predlagal ameriškomu Kongresu proračun v skupnem znesku 79,4 milijarde dolarjev, od tega skoraj 11 milijard za obrambo.

V Londonu se je začela konferenca o novi ustavi za britansko kolonijo v Vzhodni Africi Kenijo. Tom Mboya in drugi zastopniki kenjskih črncev zahtevajo takojšnje neodvisnost za Kenijo. Prve zasedbe so niso udeležili, ker Britanci ne dovolijo, da bi bil na sejan nazove črni voditelj kolanja, češ da je bil zapleten v umorilniški gibanje Mau Mau.

Indijsko ministarstvo za zunanje zadeve je objavilo Beto knjigo, ki se nanaša na pogovor med premerom Nehrujem in kitajskim ministrom predsednikom Ču En Lajem leta 1956. Takrat naj bi Ču En Laj izjavil, da je v voljan priznati McMahonovo linijo kot mejo med Indijo in Kitajsko na vzhodnem sektorju.

Zahodnonemška vlada bo s posebnim zakonskim predlogom o dopolnitvi ustave predlagala v parlamentu, da ji v primeru nevarnosti za demokracijo ureditve ozirnalo izredna pooblastila, s katerimi bi lahko omela razne državne banke demokratične svobode.

Drugo največje mesto v Perulu Arequino in njeno okolice je prizadel hud potres, ki je imel središče 7 km zahodno od tega mesta. Mesto ima 700.000 prebivalcev in kakih 80% hiš je bilo poškodovanih. Število mrtvih in hudo ranjenih je precejšnje.

PRASIČJEREJCI!

Svinjako kožo KOTEKSU, vam pa denar, ki ga boste prejeli za skrbno odrgeno prašiča!

RAZPIS DELOVNIH MEST

Komisija za uslužbenske zadeve pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje naslednja delovna mesta:

1. Tri delovna mesta za uslužbence I. vrste — pravna fakulteta.
2. dve delovni mesti za uslužbenice II. vrste.
3. tri delovna mesta za uslužbenke III. vrste.
4. dve delovni mesti za uslužbenke z neopolno srednjo šolo — administrativna šola.

Pogoji: začelna je nekajletna

praksa v upravni službi za uslužbence pod I., 2. in 3. za uslužbenice pod 4. pa vsaj dvoletna pisarska praksa. Za delovna mesta uslužbencev I. vrste so samaka stanovanja priskrbljena, družinska stanovanja pa bodo vselejva septembra 1960.

Pravilno kolkovane ponudbe z opisom strokovne prakse in življenjskim popisom pošljite na Okrajni zavod za socialno zavarovanje Novo mesto najpozneje do 23. januarja 1960.

Razpis štipendij OZS

Komisija za uslužbenske zadeve pri Okrajnem zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu razpisuje naslednje štipendije:

1. štiri štipendije za pravno fakulteto,

2. eno štipendijo za šolo za socialne delavce,

3. tri štipendije za ekonomsko srednjo šolo,
4. dve štipendiji za administrativno šolo.

Pogoji: pri izbiri štipendistov imajo prednost študenti višjih letnikov oziroma dijaki višjih razredov.

Prošnje za dodelitev štipendije naslovite na Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu najpozneje do 23. januarja 1960.

RAZPIS

Okrajna obrtna zbornica Novo mesto razpisuje tečaj za pripravo na mojstrski izpit. Tečaj se bo prišel v drugi polovici februarja. Interesenti naj se prijavijo pisмено ali ustmeno v pisarni te zbornice do vključno 10. februarja 1960. Ob prijavi je treba položiti kaveljico v znesku 3.000 din, sicer prijava ne bo upoštevana.

Okrajna obrtna zbornica Novo mesto

UPRAVA SEJMIŠČA NOVO MESTO

obveščamo, da bodo s 23. januarjem zopet

ODPRTI SEJMI za vse vrste plemenških prašičev.

NEPOKORJENI BREGOVI

PIŠE: Milan Bašković RIŠE: Miha Cetin

53. S svojima sinovoma in četo izbranih fantov je okupatorjem temeljito odplačeval krvavi dolg. Pojavljali se je vedno tam, kjer se lahko najhuje udaril. Danes je tu zapri pot avtomobilom in jih razdeljal, potem je spet drugje postavil zasedo in uničil kolono. Naskakoval je bunkerje in majal utrjene postojanke.

54. Lepega poletnega dne so Italijani in beli spet rinali proti hribom, Mihova četa jih je pričakala v zasedi. Razporedila se je na gozdnatem poboju za debelimi bukvami, grmičevjem in skalami. Predhodnico je mirno pustila mimo, in se skrbno pripravila za sprejem glavne kolone.

55. "Pustimo jih na dvajset korakov, potem pa na znak komandirja začnemo!" je šlo povečje po položaju od bora do bora. Lahki so prodirali dokaj brezskrbno, kajti bilo je še blizu mesta in niso pričakovali sovražnika. Partizani v zasedi so skrbno namerili orožje.

56. Kolona je bila že vtrije zasede, ko je zaropotalo kot da se odpira pekeli. Vojski na poti so se prevačali, se valjali po tleh, begali sem in tja in vpili: "Mamma mia...". Nekaj jih je dvignilo roke, drugi so bežali nazaj in na begu odmetavali orožje, da so lažje tečili.

LETOS - NAPREJ!

Nadaljevali bomo izgradnjo avtomobilske ceste v Srbiji in Makedoniji

Naša mladina je pokazala pri socialistični izgradnji izredne primere herojstva in dala velik doprinos skupnim naporom naših delavcev. Veliko objektov, narejenih z rokami naše mladine, niso samo njen ponos, ampak so ponos vseh državljanov socialistične Jugoslavije. Vedno bodo ostali kot trajen spomenik delovnega herojstva naše mladine.

MARSAL TITO — MLADINI

Kratek razgovor s komandantom štaba mladinskih delovnih brigad pri Okrajnem komiteju LMS Ladom Kotnikom je bil dovolj, da sem zvedel za vso dejavnost mladine pri letošnji zvezni in lokalni delovni akciji.

Kakšni uspehi so bili doseženi v lanskem letu?

Naš okraj je v preteklem letu prispeval pri izgradnji avtomobilske ceste štiri kompletne brigade s skupnim številom 341 brigadirjev, poleg tega pa sta dve brigadi delali doma, in to v Novem mestu in Senovem. Tako je skupno sodelovalo 548 brigadirjev na vseh delovnih mestih. Uspeh posameznih brigad je javnosti dobro znan. Med najboljše lahko prštevalimo VI. MDB "Kolja Rupena", ki je osvojila najvišje priznanje in bila na Dan republike odlikovana od predsednika republike z Redom dela I. stopnje, poleg tega pa IX. MDB "Alojz Kolman-Marok" z Redom dela III. stopnje. Skupno so naše brigade prejele 22 udarništev, poleg tega pa še šest posebnih povelj.

Kaj pa posamezni brigadirji?

Možnosti, ki so jih imeli brigadirji kar se tiče tehnične izobrazbe in zabave, so bile večje kot leta 1958. V tem pogledu je bil storjen precejšen

korak naprej. Z akcije se je vrnil skoraj vsak mladinec z vsaj enim opravljenim tečajem, fotografski, kinooperaterski, zidarski, gospodinjski, kuharski največ jih je seveda opravilo motorski, mopedski nižji in višji traktorski. Zlasti uspeli so tisti, ki so napravili višji traktorski tečaj in je tako naše kmetijstvo dobilo iskane traktorske vozače. To je tudi eden od namenov mladinskih akcij, da da mladincem perspektive za njihovo nadaljnje delo. Nekateri so postavljali kot problem to, da je težko napraviti tečaj? Res je, nikomur se nič ne podari; kdor pokaže znanje, ta napravi izpit. Z delovnimi uspehi posameznikov moramo biti povsem zadovoljni. To nam že pokaže število udarnikov, ki jih je bilo kar 124, poleg tega pa je bila več kot polovica udeležencev pohvaljena. Zanimivo je to, da je med temi udarniki precej deklet, ki niso zaostajale za fanti. Ponekod so bile sploh za primer.

Kako so bili brigadirji zadovoljni ob prihodu domov?

Velika večina jih je bila zelo zadovoljnih. Seveda so bili tudi taki, ki so bili včasih preveč mehkužni in niso prenesli niti najmanjših naporov. Ob slovesu smo vedno videli solze. Saj je razumljivo, v dveh me-

secih je to postal velik kolektiv in je bil dan ločitve težak. Nekateri so izjavili, da so v teh dveh mesecih doživeli toliko lepega, da bo to težko pozabiti. Neki brigadir je ob povratku rekel: "Res je, da je bilo včasih vroče in je bilo potrebno pošteno zasakati rokave, ampak trenutki, ko so razglasil udarništvu, so bili nadvse prijetni. Mislim, da so bili dnevi na avtomobilski cesti zelo lepi, posebno za tistega, ki se je znal vživeti v kolektiv mladosti, veselja in sreče."

Kako ste bili zadovoljni z lanske agitacijo v MDB?

Celoten rezultat, kakor so pokazale brigade, je bil dober. Le če analiziramo celotne priprave, ugotovimo, da bi lahko bilo vloženega manj truda, če bi se občinski komiteji LMS pravočasno lotili dela. Tako pa smo se le preveč zanašali na zadnje dneve in je včasih bilo potrebno vložiti precej naporov. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti pomoči občinskih komitejev Zveze komunistov in SZDL, ki so ponekod nudili še uspehe v lanskem letu sodelovali veliko pomoči. Najbolj uspešne občine Metlika, Crmelnj, Videm-Krško, Novo mesto.

Kaj pa letos?

Letošnja nova akcija je nadaljevala dela v Srbiji in Makedoniji. Čaka nas verjetno enaka obveza, to je štiri mladinske delovne brigade in nemara ena lokalna, ki bo delala v Prekmurju.

Občinski komiteji LMS so že dobili navodila za letošnje leto in so ponekod že pričeli z agitacijo, saj nam je pričetak del znan. Od naših brigad bo šla prva na avtomobilsko cesto XI. novom. MDB "Janko Brodarič". Letos je posvečeno tudi več pažnje vzgoji kadrov za vodstva mladinskih brigad, skupno bomo šolali v Ljubljani oziroma v Bohinju 20 mladincev, kar bo tudi precej vplivalo na to, da bodo doseženi

NABOBISK

Predstavljamo vam mladinsko aktivistko

S prihodom mlade učiteljice MILENE OSTERMAN v Dobravo pri Skočjancu se je dejavnost aktivna LMS močno razbujala. Milena mi je zapala, kako je pričela z delom.

"Ob prihodu sem se čutila močno osamljeno. Zakaj? Ni bilo tistega živahnega življenja kot v šoli. Prišla sem iskati stike z mladino in sicer tako, da sem jih kar sama povabila na sestanke. Z udeležbo na prvem sestanku nisem bila zadovoljna, kljub temu smo se z udeleženci sestanka pogovorili o našem delu. Prvi izpit smo opravili okoli Novega leta, ko smo postavili na oder Zupanovo Misko in to s precejšnjim uspehom. Ravno ta igra je bila prelomnica v delu našega aktivna. Ta uspeh je pritegnil precejšnje

število mladincev, tako da nas je sedaj že okoli 30. Kakor vidite, saj je sedaj ponovno dvignila mladinske izkaznice in to dosti pove...

Sedaj, ko smo prebili led, bomo pričeli delati na širšem področju, saj je delokrog mladinskega dela tako širok. Najvažnejše pa je to, da se sedaj dobro poznamo. In to nam jamči, da se ne bomo ustrašili nobene akcije."

Vprašal sem jo, kakšne so njene želje.

"Predsem si želim, da bi imela boljše stanovanje, da o šoli sploh ne govorim. Moja velika želja je tudi, da bi naš mladinski aktiv postal eden najboljših v občini. Za zadnje imam največ upanja, saj so v našem aktivu zelo velovni mladinci, zlasti pa predsednik aktivna Jože Bregar."

In še eno vprašanje.

Kako si se znašla na svojem delovnem mestu, kot mlada prosvetna delavka?

"Učiteljski poklic je zame takšen, kakršnega sem si predstavljal. Učiteljice mi je dalo dovolj teoretične podlage, sedaj pa je na meni, da vse to praktično izvajam. Kar se tiče pomoči pri mojem delu, pa bi želela še tesnejše sodelovanje s šolskim odborom. Milenin primer ni osamljen. Učiteljice vzgaja razen prosvetnih kadrov tudi mladinske aktiviste, ki okoli sebe združujejo mladino, mladina jih vzljubi in uspeh je tu.

sd.

V PRIHODNJE: VEČ SODELOVANJA!

Z mladinske konference v Metliki

Skoraj do zadnjega prostora je mladina metliške občine v nedeljo napolnila šolski razred v osnovni šoli, kjer se je zbrala na občinsko mladinsko konferenco. Mimo mladine se je konferenca udeležila še predstavnik ObLO, SZDL, tovarne "BETI", strelske družine in Okrajnega komiteja LMS, ki so med drugim dali nekaj napotkov za še uspešnejše delo v prihodnje.

Ne gre zanikati uspehov, ki jih je metiška mladina na raznih področjih dosegla v minulem letu. Najbolj uspešni so bili mladinski aktivisti v Gradcu, Draščih in še ponekod. Povedati moramo, da je mladina metliške občine ena izmed redkih v okraju, ki je v celoti dosegla določeno število mladincev in mladink za sodelovanje pri gradnji avtomobilske ceste. Tu ne smemo prezeti tudi mladih združenj. Le-ti so v minulem letu pripravili tekmovalne kosce in še vrsto drugih akcij, z dvema ekipama so sodelovali tudi pri oddaji "Spoznavajmo svet in domovino" v Novem mestu. Obe ekipi sta si s solidnim znanjem zagotovili sodelovanje na oddaji v RTV Ljubljana. Vse to pa je le delček uspehov, ki jih je metiška mladina dosegla v minulem letu.

Seveda bi bilo pa krivično, če bi nas uspehi zavedli, da ne bi videli tudi slabosti in napak. Ogiejmo si še nekaj teh. Iz poročila in besed starih redkih diskutantov smo zaključili, da je bilo vse premalo sodelovanja z ostalimi družbenimi in političnimi organizacijami ter z družbo v občini. Tu bi morali odigrati večjo vlogo predvsem Občinski komitej LMS. Zelo boleče je tudi pomanjkanje prostorov. Večina aktivov namreč nima svojega kotička, kjer bi se lahko zbirala in aktivno delala. Kljub temu je pa opaziti, da imajo vsaki aktiv več volje za delo kot tovarniški v podjetjih, čeravno imajo slednji večje možnosti. Na splošno lahko zaključimo, da se je mladina dosti premalo pogledila v celotno gospodarsko politično življenje komunne.

Zato so na nedeljski konferenci sklenili v prihodnje posvetiti temu največ pozornosti. Med drugim so sklenili ustanoviti še dva akcija mladih združenj v Gradcu in na Suhorju, povečati število članov ZK, organizirati seminar za mladinska vodstva in drugo. Spre-

boljši uspehi na vseh področjih.

● Lanske izkušnje nas priganjajo, da pričnemo s takojšnjo agitacijo, ki naj bi mladino prikazovala pravilni pomen teh velikih akcij.

● Mladini moramo akcije predočiti takšno, kakršna je v resnici. V glavnem mora biti veliko poudarka na tem, da je namen akcij vzgajati mladino. Letos bo odšla na akcijo tudi brigada mladih

IVO PIRKOVIČ:

Iz vojnega dnevnika

Petek, 31. marca 1944

Dva dni že divja silovitvi jug. Čez nebo se pade deževni oblaki. Ze zgodaj se pomikajo mimo hite novi konvoji krompirja. (Danes modern "konvoj" je stara beseda. Pozna jo že Valvasor iz turških časov, ko so zavoljo varnosti potovali tovorniki v oboževanih gručah.)

Dopolnje zopet alarm zavoljo nevarnosti sovražnikovega vdora. Nemci so v Dolnji Straži. Terenci in vaščani, pa tudi Topličani so zopet na nogah. Tine iz Doline (učitelj Martin Šilbar) je naročil v šoli, naj bodo tudi otroci pripravljeni, da zapuste vas. Ljudje se polasta strah zavoljo govoric, da bodo Nemci in domobranci lovili tudi dekleta za prisilno delo.

Popoldne dežuje. Nekje čisto blizu zagrm, da se vsa hiša stresse. Kaj se je zgodilo. No Nemci tu? Povedo, da je triletno dekletce našlo rdečo italijansko bombo, ki je imela že odtrgan varovalni jermenček. Mahalo je z njo in v šal grozilo, da jo bo vržlo v sestrico, če ne bo pridna. Sestrice je v grozi kri-

čala, naj jo zažene proč. Otrok je prestrašen spusti, sestra pa jo je popadla in vržla, kolikor so ji dale moči.

Zdravnikov pomočnik in moj nekdanji kurir Tonček iz Bušnje vasi je bil z ranjenci v svoji bolnišnici v Roških pragozdovih dva meseca zameten in odrezan od sveta — mi pripoveduje danes sam, ko je z Lojzetom Murnom iz vasi po dolgi beli ječi prvč zopet v dolini. Zavoljo izdajalskih sledov je niso smeli zapuščati. S hrano so se pravi čas založili. Iz snega niso nikamor videli. Čisto blizu njih se je neki kurir ustrelil, ko v globokem snegu ni mogel dalje, dvema pa so morali pozneje odrezati omrznjene prste na nogah. Niso slutili, kako blizu so rešitvi.

Andrej je prevzel blizu njih novo bolnišnico.

Pošta od Komisarje, dr. Zwitterja in majorja Kostjukovskega z Novomeškega področja. — Znanstvenemu inštitutu pošiljam Dopolnilo svojemu Donešku k vprašanju Trsta.

Sobota, 1. aprila 1944

Cemerno jesensko jutro. Tla rahlo pobeljena od snega. Siva megla pa se kmalu razprše in klub burji sonce prijetno ogreva svet. V gosdovih onkraj lozarjih nlij se oglašata Elvahan zbor sinle in zlahna pesem rumenokljunih kosov. Samo rumenmetni glas zelenožoltega kobil-

larja v zrelih češnjah me še bolj prevzame, če ne bi bil pernat samotar tako skop s svojo kratko arijo.

Od jutra grme topovi iz Novega mesta v Gorjance in proti nam. Ves dopolden je nemiren. Slišimo tudi streljnce.

Po vsem, kar smo pozneje slišali, so ponoči dobili Nemci v Novo mesto okrepitve, posebno iz Kostanjevice. V jutranji megli so se prhitotipali na Zajčji vrh in obkolili Tretji Cankarjev bataljon. Bila je huda bitka. Bojničarka Danica Misljeva, osemnajstletna osmošolka iz Maribora, je šla v ogenj po ranjenca in z rafalom v hrbet in noge tudi sama obležala. Rešiti jo je poskušal komandant Ferč in tudi ostal na bojišču. Pravijo, da se je, obkoljen in ranjen, sam ubil. Padlo je še šest drugih partizanov. Po preboju iz obroča so cankarjevci napadli in pognali Nemce in domobrance s izgubami v dolino. Tudi sovražnikove pobočnice so partizani pri Lakonici ustavili in jih gnali vse do Teške vode. — Daničini starji, pregnani učitelji iz Maribora (tj. so nekdo pribežali pred fašisti s Primorskega), so bili takrat v ječi v Novem mestu, potem ko jih je neki Nemec po naključju odkril zaprt v brlogu črne roke na Ločinski cesti in jih rešil iz rok okrutnega Wolbanga. —

Vestno uslužbenko

za materialno evidenco z nekaj leti prakse v gospodarskih organizacijah sprejme takoj ali po dogovoru

ZAPETNIŠTVO IN DEKORATERSTVO

NOVO MESTO

Partizanska 13

KOMUNALNO PODJETJE

"SNAGA"

LJUBLJANA

POVSETOVA 12

sprejme takoj večje število delavcev za odvoz smeti in čiščenje ulic. Za delavce-samce, stanovanje in hrana priskrbljena v lastnem samskem domu. Interesni naj se zgleda osebno na upravi podjetja. Osební prejemki se obračunavajo po učinku dela.

DOLENJSKA ZALOŽBA je zaorala prvo brazdo

Dolenjsko založbo je okrajn. ljudski odbor Novo mesto ustanovil že pred pol letom, vendar še ni bila moč začeti s prvim delom, ker je pač potrebnih precej raznih priprav. Te priprave so počasi zorele, založba je dobila že večje število rokopiisov, od katerih jih je nekaj že pripravljenih za tisk, in tako se je 16. januarja sestajala založniški svet Dolenjske založbe, da določi in sprejme program za letošnje leto. Članj sveta so pod vodstvom predsednika Franca Šetina razpravljali o raznih zadevah založbe, najvažnejši je pa bil vsakekor program. Od raznih rokopiisov, ki jih je doslej založba prejela, je založniški svet pretehtal in določil za bližnji, torej letošnji program izdaj tele stvari:

Dr. Metod Mikuš: Partizanstvo na Dolenjskem;

Franca Bevk: Domačija, po-vest;

Tone Pavček: Vetsensacija-otročje mladinske pesmi;

Miran Jarc: Čudež nad Bistrom tri partizanske zgodbe, z ilustracijami Božidarja Jakca;

Ilija Vašte: Izobčeneč, roman o Janezu Trdinu;

Janko Jarc: Partizanski Rog; Danica Zupančič: Etnografska podoba gorjanskega Podgorja.

Med drugimi rokopiisima založba tudi dvojico zanimljivih in za Dolenjsko važnih strokovnih del: **»Lesna industrija in obrt v dolni Krki«** inž. Petriča in **»Suhra krajina s posebnim ozrom na gozdarstvo«** inž. Legana. Založba bo skušala najti tudi sredstva za čimprejšnjo izdajo obeh del.

Že to dni so bili v tisk trije rokopiis: zanimiva in kleno napisana Bevkova povest **»Domačija«** (okrog 130 strani), otroške in mladinske pesmi Tonea Pavčka (ilustracije del Zdenka Borčiča) in Janka Jarca Partizanski Rog (okrog 60 strani), ki bo neke vrste zlahko napisan vodnik po Rogu in njegovemu etnografski podoba v danini, za časa partizanstva in

danes. Ostale stvari (Mikuš, Miran Jarc in Zupančičeva) pa bodo tudi v kratkem godne za tisk. Če bo šlo, bo že tudi letos šel v tisk zanimiv roman Ilije Vašteta o zanimivi osebnosti slovenske kulture in »dolenjskega barda« Janeza Trdine. Roman je za tisk sicer pripravljen, je pa precej občiren, tiskanje drago, zato si mora založba ustvariti zanj »materiale po-dlage«.

S sprejetjem tega gotovo vrednega, tehtnega in zanimivega programa za najbližje razdobje je založba res zaorala prvo brazdo in se tako vključuje v

slovensko založniško dejavnost in v dejavnost za kulturno in splošno rast in razvoj Dolenjske (v njenem širšem obsegu).

O naših papirnicah in knjigarnah

Ker mora Trgovinska zbornica reorganizirati trgovsko omrežje papirnic in knjigarn v okraju, je založba predlagala, da bi se ta trgovska dejavnost priključila Dolenjski založbi, ker to nekako spada skupaj. To bi bilo koristno založbi, na njen račun bi pa dobile precejšnje ugodnosti tudi knjigarne in pa-

pirnice. O tem sedaj razpravljajo Trgovinska zbornica okraja in delavski sveti poslovalnic (papirnic in knjigarn), pa tudi občinski ljudski odbori. Poudariti moramo, da pri tem ne gre za kako »centralizacijo« te trgovinske veje v Novo mesto (kjer je slučajno sedež založbe), ampak je to zamisel dala založba le z željo, da se založniško, torej kulturnoprosvetno delo pri nas čimbolj razvije in rodi sadove in da se združijo dejavnosti, ki teso spadajo skupaj po svojem bistvu in zasnovi (založba, knjigarne, papirnice, tiskarna).

Načrti na Senovem

Delavska univerza v Senovem je že krepko zaorala. Kar oglejmo si bilanco dosedanjega dela in tudi načrte. Na osemletni v Senovem delujejo oddelki za odrasle, šola za starše in večerna politična šola. V nastri imajo tri seminarje: enega za voditelje mladinskih organizacij, enega za člane delavskih svetov in upravnih odborov in enega za vodje sindikalnih podružnic. Predavanja in raznih področij se potekajo po predvidenem načrtu. Nekaj predavanj je že bilo, nekaj še predvidenih, med njimi zanimivo predavanje o Nizozemski, ki ga bo imel predsednik Planinskega društva Kranj Ivo Tavčar. V četrtek, 14. januarja, je Joško Radej predaval o kmetijstvu (referat Edvarda Kardeja na plenumu CK ZKJ). Senovsko občinstvo je kritično in zahteva res dobra predavanja.

Kakšen odnos imajo Senovčani do izobraževanja? Priznati moramo, da na splošno zelo lep. Pedagoški delavci so se zelo bal pričeti s poukom na šoli za starše. Pokazalo se je, da je bil strah neupravičen, saj vsi starši redno hodijo k pouku, ki je enkrat na teden, in pazljivo, z zanimanjem poslušajo predavanja. O slabostih slušateljev

na večerni šoli smo že pisali. Oddelek za odrasle na osemletki obiskuje 34 slušateljev, 13 jih je v prvi skupini in 16 v drugi. Pričakujejo, da se bo prijavilo še nekaj slušateljev.

Najslabše je s sredstvi, nam je povedala upravnica delavske univerze Senovo, odprta predel vitrine v svoji sobi in dodala:

— Poglejte, to je »moja« delavska univerza! Zagledati smo svezeni seznamov, načrtov in ostale administracije. Vse to ima spravljeno kar v svoji sobi, ker drugod ni prostora. V rudniku se večkrat pripeti, da posamezniki ne morejo opravljati izpita za visokovalifitiranega delavca, ko so končali tečaj, ker nimajo predpisane šolske predizobrazbe. Zmotne je tudi gledanje gospodarskih organizacij, ki delavske univerze

istovetijo z nekakšno šolo za odrasle in mislijo, da je njena edina naloga dati delavcu papirnathe kvalifikacije. Naloga delavske univerze so mnogo širše, saj je to razvidno že iz vsega, kar smo našli.

Tečaj na Senovem

Od 12. do 14. januarja je bil na Senovem tridnevni populadanski dramski tečaj, katerega je obiskovalo 15 ljudi. S pomočjo tovariša Gartnerja sta tečaj vodila in predavala tudi domača režiserja Anton Horjak in Zinka Guček.

Upravni odbor rudnika Senovo je na zadnji seji sprejel sklep o organiziranju za izobraževanje na rudniku.

Prosvetno življenje v Dragatušu

Dragatuš je znan je po velikih agrotehničnih delih na področju kmetijstva. Kdo ne ve za razsežne kompleksne stelnjake, kjer so še večeraj šumelo breze in zelena praproč, danes pa zelenijo posevki pšenice in rži. V tako razgibanem okolju se uveljavljajo tudi ostale dejavnosti življenja, zlasti pa kulturnoprosvetno delo.

V Dragatušu je prosvetno društvo, ki nosi ime velikega pesnika — Belokranjskega Orone Zupančiča. Društvo, ki dela že vsa leta po osvoboditvi, ima več sekcij. Najdelavnejša je vsakekor dramska, za njo pa ne zaostajata dosti pevski in folklorna skupina.

Na občnem zboru preteklo jesen se je Prosvetno društvo Otone Zupančiča zadalo obširen delovni program, katerega

bo, sočeti po dosedanjem delu, tudi izpolnilo.

Dramska skupina pridno vadzi igro Kralji, ki bo v kratkem uprizorjena; folklorna skupina pripravlja obsežen ciklus belokranjskih plesov, s katerim bo nastopila februarja doma in še drugod po Bel. krajini. Težko pa je z narodnimi nošami, ki jih bo treba vsakekor dobiti. Pevski zbor bo nastudiral več narodnih, partizanskih in umetniških pesmi ter jih zapele na prošlavi krajevnega praznika in še ob raznih drugih priložnostih. Imajo tudi tamburaški zbor, ki je dobil instrumente od kaničarskega rudnika, vendar ne more prav zaljubiti, ker nima spodobnega vodje.

Za novo leto zas je prijetno pesenitelj Dedek Mrak, ki je prišel iz Črnomlja in obdaroval vse občane in pionirje naše

Nova šola v Šentjanžu

Otvoritev nove šole bo v Šentjanžu v nedeljo, 31. januarja. Na ta teško pričakovani dan se vsi z veseljem pripravljajo. DPD bo uprizorilo v soboto zvečer igro. Tri dni direktor, v nedeljo dopoldne bodo igrali pionirji Najlepšo rožo in imeli morda še lutkovno predstavo. Od 11. urj bo proslava. Učenci se bodo poslovlili od starih prostorov in odkorakali s pesmijo in godbo do nove šole. Tam bosta nastopila pionirska

pevska zbor. Siedila bo pogodštev pionirjev in vseh sodelavcev, nato bo pa zabava za ljudstvo iz Šentjanža in bližnje okolice. Zalogisti bodo ostali samo učenci 1. in 2. razreda, ker zanje v novi stavbi še ne bo prostora. Upamo pa, da nam bodo odobrili še nadaljnje milijone za dograditev nove šole, ki bo v ponos kraju, kjer se je junsko bojeval narodni heroj Milan Maček.

Zlata Agrč

Vlado Lamut: NOČNI PARIZ (1958)

Kmečka knjižna zbirka 1960

Te dni je izšla v 26.400 izvodih že osmi kmečka knjižna zbirka, ki je doslej izhajala v založbi »Kmečka knjiga«, zdaj pa jo izdaja oddelek za tisk in propagando pri Glavni združni zvezi Slovenije v

Ljubljani. Obsega 5 knjig na skupno več kakor 900 stranih (za leto naročnino 450 dinarjev). Knjige so naslednje: **Kmečki koledar za 1960**, ki ga je uredil Matevž Hace, ima pestro vsebino, tako pesmi, črtice, članke iz kmetijstva in gozdarstva, prispevke o delu v združnem gibanju, o domu in zdravju, o življenju po svetu in razne zanimivosti.

Kot leposlovno delo je izšel prevod romana iz partizanskega življenja **»Daleč se sonce«**, ki ga je napisal srbski pisatelj Dragica Čosić. To je sicer že druga izdaja tega dela v slovenščini, vendar je prva posebej razprodana. Dostaj je delo izšlo v osmih srbohrvatskih izdajah in je bilo prevedeno že na deset jezikov.

Zelo obsežno knjigo predstavlja delo Edvarda Kardeja **»Problem socialistične politike na vasih«**, ki obsega s stvarnim registrom ured skupno 340 strani. V njej so objavljene dopolnjene in razširjene osnove za referat tov. Kardeja na IX. plenumu SZDL v Beogradu 5. in 6. maja 1959. Knjiga obsega smernice in gradivo, ki je zelo važno za usakega kmetijskega proizva-

jalca in strokovnjaka, zlasti pa še za združna vodstva in politične aktiviste na podeželju in za vsakogar, ki se zanima za razvoj socialističnih odnosov na naši vasi.

Končno sta v zbirki še dve kmetijski strokovni knjici in sicer **»Reja krav molznic«** piscev ing. Erika Eiselta in ing. Jožeta Ferčaja ter **»Pridelovanje krme na njivah«** ing. Janeza Perovška in ing. Jožeta Šilca. Obe obravnavata kot priročnika na po 40 straneh dve važni panogi s področja kmetijstva, katere dvig predstavljata danes eno od najvažnejših nalog v našem kmetijstvu.

Kmečka knjižna zbirka je s svojo veliko razširjenostjo (berejo najmanj 150.000 ljudi) važen činitelj pri prizidevanjih za dvig našega kmetijstva in za razširitev socialističnih načel na naši vasi in podeželju sploh. V letošnjem letu bo v zbirki pričela izhajati dr. Grafenauerjeva **»Zgodovina slovenskega naroda«** ter bo izšel njen 4. zvezek. Skupno bo imela ta Zgodovina osem ali celo deset zvezkov, ki bodo odsele redno izhajali po eden v vsaki letni kmečki knjižni zbirki.

Izobraževanje v Šentrupertu

Pred dobrim mesecem so v Šentrupertu odprli šolo za izobraževanje odraslih. Prvi tečaj, ki ustreza 5. in 7. razredu osnovne šole ima kar dva oddelka, prvi tečaj pa ima en oddelak. Čeprav šentruperski okolje ni veliko, obiskuje to šolo 65 odraslih, od tega so 4 uslužbenci, 26 delavcev, ostali so pa kmetje.

Trikrat na teden zvečer imajo pouk. Ko so med odmorom učenci in njihovi predavatelji na hodniku kadili, sem stopil k njim in jih pobaral:

— Zakaj sedaj na stara leta hodite v šolo?

— Solo so zasedli Italijani, takrat nisem imel priložnosti, zdaj pa izpopolnjujem svojo izobrazbo.

— V osnovni šoli sem bila lahkomiselna, nisem mislila na bodočnost, temveč le na konec pouka; zdaj jo popravljam.

— Jaz sem ključavničar. Če hočem opraviti mojstrski izpit, moram imeti dokazno osemletko.

— Današnje čase mora biti tudi kmet bolj izobražen kot so bili njegovi dedje, če hoče korektni vzporedno z naprednimi ljudmi.

— Kot mati in vzgojiteljica otrok moram veliko znati. Če

prav težko dojemam, se trudim po svojih močeh. Človek se uč, dokler je živ.

— Kaj pa spomin? — Sem se še pozanimal.

— Večkrat je treba ponavljati. Skoda, da letos ni prave zime in zato tudi ni pravega časa za učenje.

Takole mi je odgovorila skupna ljudi, ki je stala na hodniku. Vesel sem jih bil. Začel sem jim še mnogo uspehov in se poslovil.

Je poskrbljeno za oddaljene dijake

Na nedavni konferenci šolske skupnosti novomeškega učiteljskega je bil sprejet predlog, da bi dobivali dijaki — vlakarji in oni iz oddaljenih krajev v šoli toploto hrano. Pripravljalni odbor je takoj začel delati. Okoli 40 dijakov, ki so že tu na hrani, je prispevalo za vlakarje po 1.000 din, kajti ti so dobili zastojni je pet vret mokre, ki jim jo je dal RK, ostalo pa morajo plačati sami. Pred kratkim so bili oddaljenim dijakom prvič razdeljeni topli obroki enolončnice. Hrana je predvsem rastlinska, vendar dobre vršili tudi meso. Dijakom, ki pridejo domov vsak dan ob štirih, petih ali celo ob šestih, se ta obrok zelo prišče.

Sekstet »Veseli električarji« s pevcova Jožetom Butkovičem in Doretom Zeleznikom. Harmonikar Mato Zakanšek je avtor pesni »Spomin nanjo«. Na lanskem uspelem tekmovanju »Pokaži kaj znaš« v Bretnici je sekstet dobil drugo nagrado

SEVNICA: PRVI KLUB V OKRAJU

V torek 29. decembra 1959 je bil v Sevnici celodnevni posvet Občinske zveze Svobod in PD. Plenum je v uvodu poslušal splošne misli predsednika zveze Jožeta Bogoviča, v nadaljevanju pa referate: Klenovšek — o stanju in delu klubskega in zabavnega življenja, Perne — o stanju in nalogah izobraževalne dejavnosti, Molan — o nalogah dramatike, Petančič — o nalogah glasbene dejavnosti, Štojs — administrativno in blaginjsko poslovanje društev. Ker so na vseh prvih štirih področjih osvetili prvi samostojno nastopili in se sgrabili s problematiko na celotni fronti, homo v nadaljevanjih objavili osnove in nove misli iz vseh štirih referatov in iz razprave. Za uvod pa pogledimo, kako je potekal ta plenum, ki je po oceni domačih prosvetarjev resnična podoba napredka in novega razvoja.

Značilno za plenum je že to, da so se ga udeležili zastopniki prav vseh društev. Razgiban in zanimiv dneveni red ima zato nedvomno svoje zasluge. Z občlanovanjem so prisotni ugotovili, da ni zastopnika okrajne zveze, ki je pa upravičeno izostal. Manjkalo je tudi več javnih in političnih delavcev, vendar so te seznanili s potekom po plenumu.

Razgibana razprava je posamezne referate dopolnila, tako da se s plenuma niti eno društvo ni vrnilo domov brez konkretnih nalog, ki jih je možno s minimalnimi sredstvi in s malo dobre volje takoj pričeti izva-

jal. Seveda so tudi druge, obsežnejše in zahtevnejše naloge, toda pričeti bodo tudi s temi. Po razpravi so si vsi ogledali klub v Sevnici in občinsko knjižnico, po kosilu pa so se v vedrem vzdušju pogovarjali malo manj »uradno«. Pridružimo se jim torej pri ogledu klubov in pristojnih referatov, mislim in konkretnim izkušnjam pri ustanovitvi prvega kluba v okraju.

Klubi so novost v delu društev. Odtgnili naj bi mladino in tudi starejše ljudi od poseadanja po gostilnah, zato

kladnica kadrov za najrazličnejše dejavnosti društev. Pionirji bodo gledali pionirsko TV oddajo, zbrali se bodo in našli še druga področja, ki jih bodo zanimala. Iz pevskega zbora v šoli se bodo odzvali skupno v klubu in poslušali svoj lastni koncert iz magnetofona. S tem, ko se zberó še izven zborovskih vaj, pa je že doseženo nabiranje kadrov, ki jo moramo pričeti gojiti s plemenitimi mislimi že pri otroku, da bo našel svoje mesto v družbi.

Občinska zveza Svobod in prosvetnih društev v Sevnici je premagal organizacijske težave in že uspešno uresničuje široko zastavljeno načrt dela

pa morajo imeti tak program, ki bo zadovoljil vsakega člana kluba. Klubsko življenje se naj ne neha med štirimi zidovi, temveč naj se večkrat razširi tudi navzven, v naravo. Plesna prireditev je zelo primerna oblika družabnega življenja. Tu sta še televizor, radio, tudi magnetofon lahko najde dovolj koristnikov pri raznih vajah. Sahriranje je lahko prav dobra oblika zabavnega in poučnega življenja. Različne revije in časopisi ter knjige so prav zaželen del ureditve klubskega prostora. Debatni večeri z najrazličnejših področij bodo našli dovolj udeležencev. Klubi lahko s tem, da bodo zbrali tudi pionirje in mladino, postanejo najbogatejša za-

Kako je z ustanavljanjem klubov po krajih sevniske občine? Na Blanci so se zmenili, da steer še ni prostora, medtem pa se je šef krajevnega urada že odločil, da bi lahko popoldan in zvečer uporabljali pisarno KU. Z dobro voljo torej gre! Na Bučki imajo prostor, teže pa je z opremo za klub. Tudi to bodo rešili. Na Studencu bodo imeli nabiralno akcijo za nabavo TV sprejemnika, malo teže pa je vprašanje prostora. Za več let pripravljajo gradnjo prosvetnega doma, nekaj imajo že narejenega. V Boštanjju je veliko zanimanje za to obliko dejavnosti PD, ni pa še konkretnih akcij. Svoboda Krmelj ima možnost, težava pa imajo predvsem s pritegnit-

Obiskali smo Rako...

Na Vinici je novo

Dramatska skupina prosvetnega društva pripravila igrano Motež. Igralci se pridno učijo. Prva uprizoritev bo v začetku marca. Prosvetno društvo ima tudi knjižnico z okoli 300 knjigami. Zdal pozimi po teh knjigah radi segajo stari in mladi. Res je, nič ni lepšega kot sedeti v toplo zakurjeni sobi in brati, medtem ko zunaj tuli veter in škriplje korak od mraza.

Mladinska organizacija na Raki ima svojo sobo. V njej se mladinci in mladinke radi sestajajo, posebno pozimi. Od spomlad do jeseni, v sezoni kmetičkih del, pa je tudi na Raki manj časa za sestanke.

Potujoči kino iz Videm-Krškega obišče Rako redno vsak teden enkrat. Kino-predstave so zelo dobro obiskane.

... Leskovec ...

Dvorano v zadruženem domu v Leskovcu pri Vidmu-Krškem bodo s posredovanjem in pomočjo Socialistične zveze letos uredili. Občina Videm-Krško je v ta namen že odobrila 240.000 dinarjev. Dvorano bodo, ko bo obnovljena, uporabljali za kulturnoprosvedno delo, delavskih univerz, pa lahko v njej prirejajo predavanja, pa tudi šolske mladine jo bo v zimskem času uporabljala za telovadbo, saj šola nima telovadnice.

... Bučko ...

Prosvetno društvo na Bučki bo še v letošnji sezoni razveselilo prebivalce z orodko uprizoritvijo. Niso se še odločili ali bo to Babilonski stolp ali Matiček se ženi. Vsekakor pa bodo morali pohititi, da jih ne bo presenetila pomlad.

Mladina na šoli se pridno ukvarja z raznimi vrstami športa. Šahirajo, igrajo namizni tenis, perjanico in streljajo z zračno puško, skratka pridno uporabljajo kolektivna darila, o katerih smo že poročali, da jih je poklonil šol Dedek Mraz. Dva pomirja iz osemletke na Bučki sta odšla na predstavo nove letne jelke v Ljubljano in si ogledala vso čudo, ki jih je Dedek Mraz pripravil ljubljanskim ponirjem.

... Semič ...

Gasilsko društvo namerava kupiti novo brigadno. Potreb-

na sredstva skušajo dobiti z raznimi prireditvami.

TVD Partizan je imelo v soboto, 18. januarja občni zbor. Pogovorili so se o delu v letu 1960. Društvo zadnje čase sicer bolj žetovski toda vseeno priredijo vsako leto telovadni nastop.

Kmetijska zadruga Semič razmišlja o nakupu kompresorja. Uporabili ga bodo za vrtnarje kamena na njivah, ker jih nameravajo počasi očistiti te nadloge. Kompresor bo manjši, z eno vrtno ročico, tako da ga bodo lahko zapešili na vsako njivo.

V nov 6-stanovanjski blok se je za novo leto veselilo nekaj srečnikov iz obrata IEV Semič. Kolektiv je z novim blokom spet vsaj malo rešil prečete stanovanjsko vprašanje, ki ga močno tare.

Tudi mladina v Semiču si je uredila svojo mladinsko sobo. V njej se enkrat na teden sestanejo, malo popijejo, poveseijo in v pogovoru o svojem delu. Mladina pridno sodeluje v dramski skupini prosvetnega društva.

... In še Črnomelj ...

Nov trgovski lokal nasproti Prosvetnega doma v novi stavbi gradi Kmetijska zadruga Črnomelj. V pritrilju bo

žensko mladino, februarja bo pa gospodinjstva tečaj za dekleta in žene. Kulinjo bo dala na razpolago uprava invalidskega doma, podpira pa ga bo kmetijska zadruga. Na osemletki je podmladek RK, v katerem so vključeni vsi soljarji. Vsak razred ima svoj odbor, ki skrbi za smelo in seznanjeno sovarnike z zdravstvenimi ukrepi. V bodoče bodo organizirali več članskih sestankov, na katerih bodo razpravljali o raznih zdravstvenih vprašanjih.

DELO RDEČEGA KRIŽA V DOL. TOPICAH

Pretekli teden je imel občni zbor Rdeči križ. Udeležba članstva ni bila tako obširna, kar člani iz oddelčnih vasi zaradi slabega vremena niso prišli.

Predsednica društva tovaršnica Susteršičeva je poročala o delu v preteklem letu in poudarila skrb za zapuščene otroke, borbo proti alkoholizmu in skrb za mlečne kuhinje.

Rdeči križ je organiziral tudi zdravstveno prosvetni tečaj za

jih delavskih svetih bodo podjetna sprejela končne plane za leto 1960.

Upravni odbor PGD Sevnice je v petek zvečer izvedel priprave za redni občni zbor društva v preteklem letu so se prisotni posebno razvili v razpravi okoli požarnovarnostnih ogledov v zasebnih stavbah. Ko so funkcionarji društva ljudem svetovali in nakazovali nevarnosti, ki jim grozijo, od slabih dimnih naprav in podobnih pomanjklivosti, so jih prenekatere prav pošteno silšali. Nad takim početjem se gasilci res upravnike jezijo.

Po razpravi o doseganju delu in uspehih v letu 1959 so sklenili, da bodo pomladil svoje vrste, prirejali preko zime spet redno izobraževanje članstva, skupno z ObLO bodo poskrbeli za nastavitve stalnega dežurnega gasilca in nabavili tople zimske plašče za desetino. Za pusta bodo organizirali tradicionalno zabavo s sporedom

in povorko. Občni zbor bo 31. januarja v gasilskem domu.

... in Loka pri Zidanem mostu

Ločanom je povzročala hudo krič Uprava za ceste, ki je cesto Radeče-Sevnica po levem bregu zorala šele dva dni po zapadnem snegu. Čeprav je cesta zaradi okvare mostu v Cernem potoku zaprta, ni prenehalo življenje na drugih odsekih, in je torej kritika upravičena, saj se otoci gazijo sneg do kolena!

Resno se pripravljajo v Loki na otvoritev kulturno-zabavnega kluba v okviru tamkajšnega prosvetnega društva. Protose so že uredili v stavbi KU, nekaj pomoči pa pričakujejo tudi od občinske zveze Svobod in prosvetnih društev.

Poledelci so Ločani kar sami napovedali vojno. V soboto so kmetje potrosili večje količine peska po poteh in cestah, da so lahko brez skrbi hodili peš in z živino.

Sevnica v minulih dneh

V petek so se v Sevnici na pobudo ObLO zbrali voditelji vseh gospodarskih organizacij in podjetij. Razpravljali so o družbenem planu za leto 1960. o investicijah in o združenih sredstvih. Po obravnavah v svo-

jevni karbida »Dalmacija« v Dugem Ratu bo rekonstruirala svoje obrate. Prosvetnega društva se bo povečala po rekonstrukciji od sedanjih 18.000 na 30 tisoč ton, hkrati pa se bodo delovni pogoji v tovarni znatno izboljšali.

Uprava jugoslovanskega civilnega letalstva je odobrila graditve novega potniškega letališča pri Pristini. To prvo letališče na Kosovem in v Metohiji bodo zgradili hitro jadranske magistrale in bo 10 kilometrov daleč od Pristine. Za novo letališče bodo porabili 30 milijonov din. Služilo bo za notranji potniški promet

ponavljale. Če se izobražujejo odrasli v raznih poklicih, menim, da bi se morali kulturnega obnove navdušili v prvi vrsti šoferji in sprevedniki avtobusov. G. M.

Tovarna karbida »Dalmacija« v Dugem Ratu bo rekonstruirala svoje obrate. Prosvetnega društva se bo povečala po rekonstrukciji od sedanjih 18.000 na 30 tisoč ton, hkrati pa se bodo delovni pogoji v tovarni znatno izboljšali.

Uprava jugoslovanskega civilnega letalstva je odobrila graditve novega potniškega letališča pri Pristini. To prvo letališče na Kosovem in v Metohiji bodo zgradili hitro jadranske magistrale in bo 10 kilometrov daleč od Pristine. Za novo letališče bodo porabili 30 milijonov din. Služilo bo za notranji potniški promet

Ali je tako prav?

Z artošom, ki prevaža iz Nevega mesta v Krško potnike in pešce, se je pripeljal na novo leto počinice 17-letni dekletak s svojimi materi. Očeta nima, pobliži so mu ga belogardišni in ga ni ni poznal. Ko je fant v Otočcu izstopil, ga je sofer pozval, naj počaka. Res je fant počakal, sofer pa ga je pošteno okufal. Fant zanika vsako krivdno, kar je verjetno, ker je zelo mladen. Obilnice se nad tako surovostjo zgražajo in so dijaka prigovarjali naj zadevo prijavlji, fant pa si tega ne upa.

Kot zastopnik organizacije Zveze borcev čutim dolžnost, da zadevo spravim v javnost še zato, da se take stvari ne bi več

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: David Plut, upokojenec iz Smaržarje, je padel in si poškodoval levo koleno. Mihael Kališnik, sin posestnika iz Dolenje vasi, si je s kromop oparil desno roko. Marijeta Hrovat, invalidka upokojenka iz Podlipce, je padla po stopnicah in si poškodovala levo koleno. Franc Mal, delavec iz Otočca je padel s kolesa in si poškodoval desno nogo. Terezija Hosta, hči posestnika iz Volčkov vasi, je padla in si poškodovala desno koleno.

TECAJ RDEČEGA KRIŽA V SENTJANZU

Pod vodstvom predsednice DPD Milan Majcen v Sentjanžu se je minul teden končal tečaj prve pomoči za dekleta. K izpitom jih je prišlo 10 in so jih vse kar dobro opravile. Na koncu so imele še majhno zakusko in tudi zapele so, saj so dekleta v Sentjanžu vselej znanja in napredka.

VEČERNA SOLA ZA ODRASLE

V večerni šoli za odrasle je bilo najprej vpisanih 17 slušateljsev, vendar niso vsi pokazali dovolj resnosti in vztrajnosti. K predavanjem jih je hodilo čedalje manj, tako da jih sedaj ni niti deset. Pa še ti tarjajo, da nimajo časa za učenje in domače naloge, ker so po večini v službah.

LMS SENTJANZ

Kmalu po osvojitvi je bila mladinska organizacija v Sentjanžu zelo živa. Člani so upravljali tudi Prosvetni dom, ker prosvetnega društva ni bilo, v letu 1956 so ustanovili

TAKOJ SPREJMEMO

USLUŽBENKO

z znanjem strojepisja in splošne administracije

Prednost ima uslužbenka, ki pozna delo v kartoteki. Pisemne ponudbe s kratkim opisom dosežanj dela in zaposlitve pošljite na naslov: Uprava Dolenjskega lista, Novo mesto, poštini predal 33.

»Draga Ruth« v Črnomlju

V soboto 9. januarja je bila v Črnomlju premiera komedije Normana Krasm »Draga Ruth«. Uprizorili so jo črnomljski maturanti in tako nadležovali s tradicijo prejšnjih generacij maturantov razen lanske in predanske. Ze preje bilo za lro precej zanimanja, saj so bile skoro vse vtlačene rasprodane že v predprodaji.

Črnomljski maturanti so se tokrat predstavili precej zahtevno občinstvu v zelo lepi ulici. Vsi so zavržali doživeto sproščeno, da je bilo vsem všeč. Tudi vlogi, so bile razdeljene sila poredno. Kdo bi bilje zaigral potrošnika Williams Seawrighta kot stari znanec črnomljskega občinstva Jože Petric in protagonistko Ruth Wilkina kot Alenka Petkova. V vlogi zakonice Harryja in Edith Wilkina sta nastopila Janez Kure in Sonja Šušter. Ze v uvodnem prizoru je vsakdo lahko opazil, da sta v igranju starejših tipov stara znanca. Precej zahtevno vlogo je igral Vito Stefan kot bančni uradnik in zaročenec Ruth Wilkina. Sprva je imel nekoliko tremo, pozneje pa se je vživljal in zaigral prav dobro. V vlogi Mirjam, Ruthine sestre, je nastopila Marta Skubic. S prostim in komičnim nastopom je se najbolj uspešno izkazala tudi starije Tina Jaklje. Marta Vranešič Božidar Kinež in Cveta Pezdri, niso prav nič zaostajali za nastetimi.

Za vse nastopajoče lahko rečemo, da so se predstavili kot homogeno celoto, zaradi česar so bili od domačega občinstva oblo priznanja. Največ zaslug za uspeh ima režiser prof. Pozorelec, ki je bil za prvo leto službovanja v Črnomlju pripravil pomagati maturantom Z. Iro. nameravajo v kratkem gostovati tudi v Metliki. Novem mestu. Kosternevec, Sentjernetu, Straži, Toplicah in morda tudi v Karlovcu. T-e

MALI OGLASI V DOLENJSKEM LISTU: ZANESLJIV USPEH! Prepričajte se o tem tudi vil

»Draga Ruth« v Črnomlju

V soboto 9. januarja je bila v Črnomlju premiera komedije Normana Krasm »Draga Ruth«. Uprizorili so jo črnomljski maturanti in tako nadležovali s tradicijo prejšnjih generacij maturantov razen lanske in predanske. Ze preje bilo za lro precej zanimanja, saj so bile skoro vse vtlačene rasprodane že v predprodaji.

LMS SENTJANZ

Kmalu po osvojitvi je bila mladinska organizacija v Sentjanžu zelo živa. Člani so upravljali tudi Prosvetni dom, ker prosvetnega društva ni bilo, v letu 1956 so ustanovili

TAKOJ SPREJMEMO

USLUŽBENKO

z znanjem strojepisja in splošne administracije

Prednost ima uslužbenka, ki pozna delo v kartoteki. Pisemne ponudbe s kratkim opisom dosežanj dela in zaposlitve pošljite na naslov: Uprava Dolenjskega lista, Novo mesto, poštini predal 33.

»Draga Ruth« v Črnomlju

V soboto 9. januarja je bila v Črnomlju premiera komedije Normana Krasm »Draga Ruth«. Uprizorili so jo črnomljski maturanti in tako nadležovali s tradicijo prejšnjih generacij maturantov razen lanske in predanske. Ze preje bilo za lro precej zanimanja, saj so bile skoro vse vtlačene rasprodane že v predprodaji.

LMS SENTJANZ

Kmalu po osvojitvi je bila mladinska organizacija v Sentjanžu zelo živa. Člani so upravljali tudi Prosvetni dom, ker prosvetnega društva ni bilo, v letu 1956 so ustanovili

TAKOJ SPREJMEMO

USLUŽBENKO

z znanjem strojepisja in splošne administracije

Prednost ima uslužbenka, ki pozna delo v kartoteki. Pisemne ponudbe s kratkim opisom dosežanj dela in zaposlitve pošljite na naslov: Uprava Dolenjskega lista, Novo mesto, poštini predal 33.

»Draga Ruth« v Črnomlju

V soboto 9. januarja je bila v Črnomlju premiera komedije Normana Krasm »Draga Ruth«. Uprizorili so jo črnomljski maturanti in tako nadležovali s tradicijo prejšnjih generacij maturantov razen lanske in predanske. Ze preje bilo za lro precej zanimanja, saj so bile skoro vse vtlačene rasprodane že v predprodaji.

LMS SENTJANZ

Kmalu po osvojitvi je bila mladinska organizacija v Sentjanžu zelo živa. Člani so upravljali tudi Prosvetni dom, ker prosvetnega društva ni bilo, v letu 1956 so ustanovili

TAKOJ SPREJMEMO

USLUŽBENKO

z znanjem strojepisja in splošne administracije

Prednost ima uslužbenka, ki pozna delo v kartoteki. Pisemne ponudbe s kratkim opisom dosežanj dela in zaposlitve pošljite na naslov: Uprava Dolenjskega lista, Novo mesto, poštini predal 33.

V TEM TEDNU NAS ZANIMA

Cedenski koledar

Cetrtek, 21. januarja — Neža Petek, 22. januarja — Viktor Sobota, 23. januarja — Rajko Nedelja, 24. januarja — Feliks Ponedeljek, 25. jan. — Trpimir Torek, 26. januarja — Pavla Sreda, 27. januarja — Janez

KINO

CRNOMELJ: 22. in 24. I. ameriški barvni film »CLOVEK IZ OKLAHOM«. 21. I. ameriški film »JOKALA BOM JUTRI«. DOL. TOPLICE: 23. in 24. I. angl. film »JUNAKI SHERWOODSKEGA GOZDA«. KRANJSKA: 24. I. avstralski glasbeni film »MOZART«. METLIKA: 23. in 24. I. ameriški barvni film »V POMLADI ŽIVLJENJA«. NOVO MESTO - KRKA: 22. do 23. I. francoski barvni film »KOCKAR«. 26. do 28. I. španski film »DOBRODOSEL M. MARSA«. SEVNICA: 23. in 24. I. amer. barv. film »DOLINA NASILJA«. SEVNICA: 23. in 24. I. ameriški film »PRIJATELJSKO PREDPREDANJE«. VIDEM-KRŠKO: 23. in 24. I. ameriški barvni film »BAGDADSKA SIRENA«.

MALI OGLASI

Prodajni stanovanjsko hišo v bližini postaje in tovarne Novoteka. Ogled med 3. in 4. uro popoldne. Naslov v upravi lista (26-60).

Prodajni olimpijske smučarske čevlje, model Cortina di Ampezo, popolnoma nove, št. 42-43. — Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 12/II (32-60).

Prodajni oddaj v našem mlhu pri izviru Temečnice in trj hektare zemlje. Greznik Marija. Vrhnec 14, p. Mirna peč (33-60).

Isčem prazno sobo v Novem mestu. Za uslugo dam 1 m stujih drv. — Naslov v upravi lista (38-60).

Sobo išče mlajši oster — samski. — Naslov v upravi lista (37-60).

Gospodinjstvo pomočnica, resno in samostojno, sprejme tajo. Josip Bidek, Ljubljana, Ravbarjeva 5.

Tovarna kovanega oročja v Kamniku sprejme več kvalifikiranih kovačev. Plača po tarif-

Gospodinjstvo pomočnica sprejmemo

Samska stanovanja zagotovljena. Ponudbe na upravo podjetja do 1. februarja 1960. (34-60)

Za delo v skladišču z železom sprejemno delavce-žetake. Plača dobra. Javite se v tajništvo METALKE, Ljubljana, Parnova 33.

Slovenec, 21 let star, z električarsko šolo, se želi spoznati z domačin dekletom primerne starosti. Pišite na naslov: Zvone Korcašev, Gen. Delivery Port Arthur — Canada.

OBVESTILA

Obveščamo rejce in prodajalce prašičev, da bo redni svinjjski sejem v Brež cah od sobote 23. januarja dalje odprt. Svijnjski sejni bodo vsako soboto.

Občinski ljudski odbor Brežice

OPOZORILO

Spridno zlonamernega širjenja govoric, da sem 31. decembra ob neljubem dogodku karamboliral, izjavljam, da odkar imam avtomobil in šofersko izkaznico,

ne nisem nikoli karamboliral, kar lahko potrdi TNZ Novo mesto. Ing. Jože Vengust.

ZAHVALE

Društvo prijateljev madne Novo mesto se iskreno zahvaljuje vsem podjetjem, godbi JLA, vajenski šoli raznih strok iz Novoga mesta in posameznikom, ki so kakor koli prispevali k proslavi noveletne jelke in Dedka Mraza v Novem mestu.

Ob nepričakovani smrti naše ljube mame

STRMEČEVE z Dobilčke gore, se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in vsem bližnjim, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebna hvala kolektivju rudnika in državnemu posestvu Oidjuk Kanjarica.

Zalujoča družina Strmec.

ZAHVALA

Hočevar Drago iz Cirja 15, p. Raka, se toplo zahvaljuje zdravnikom in strežnikom osebnju internega odelka novomeške bolnišnice za vsu skrb in nego, ki so mi jo posevali.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v novomeški bolnišnici: David Plut, upokojenec iz Smaržarje, je padel in si poškodoval levo koleno. Mihael Kališnik, sin posestnika iz Dolenje vasi, si je s kromop oparil desno roko. Marijeta Hrovat, invalidka upokojenka iz Podlipce, je padla po stopnicah in si poškodovala levo koleno. Franc Mal, delavec iz Otočca je padel s kolesa in si poškodoval desno nogo. Terezija Hosta, hči posestnika iz Volčkov vasi, je padla in si poškodovala desno koleno.

KRONIKA NESREČ

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO

V času od 1. do 31. januarja je bilo rojenih 14 dekčev in 9 deklet.

Poročila sta se Janez Kofol, pekar iz Rihpovca in Marija Jerman, hči kmetovalca s Hriba. Umrla sta Franciška Kočvar, gospodinja iz Berče vasi, stara 54 let, Anton Gracar, delavec iz Gline, star 64 let, Anton Lovšin, predsednik sodišča v Metliki, star 65 let.

IZ NOVOMEŠKE RODNOŠTINE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Femen iz Korit — dečka, Ana Murten iz Malkovca — deklico, Marija Juršič iz Vel. Brusnice — dečka, Francka Srebrnjak iz Hrušice — deklico, Angela Golobič iz Pavilovca — deklico, Hedvika Jahn s Kala — dečka, Jožeta Salkovič iz Gmajne — dečka, Breda Peterčin iz Zgrada — dečka, Marija Krnc z Vel. Cirnika — dečka, Amalija Sobar iz Gor. Straže — deklico, Jožeta Kastelic iz Vinje vasi — deklico, Zvonka Hrnčič iz Brdarcev — dečka, Marija Johanc iz Čerovega loga —

V Dobriču 40!

Pred kratkim je bil v Dobriču zaključen tečaj za mopediste. Ki ga je obiskovalo 40 voznikov, med njimi 7 žensk. Tudi izpit so vsi srečno opravili. Tečaj je s pomočjo Avtomobilnega društva Novo mesto organiziral in na njem tudi predavatelj delavca, zavzet za vse levalo cestnoprometnih predpisih lolski upravitelj Stanko Pleskovič. Na željo tečajnikov je predaval še Ivan Kotar o motoroznanstvu. Dobrišniki mopedisti so zaključili tečaj s prijetno družabno predvidijo.

Vidu Barletu v spomin

Ze v mladosti je pokazal izredno nagnjenje do prirodoslovja in do glasbe, vendar mu trde življenjske razmere niso pustile, da bi se posvetil visokošolskemu študiju, za katerega je imel vse pogoje. V prvi svetovni vojni je prišel težko ranjen v rusko ujetništvo. Kamorkoli je v pok za našla po prostorni ruski zemlji, je ustanavljala slovenske jugoslovanske in ruske pevskie zborove, za katere je prirejal skladbe in jih tudi sam snoval. Z oslabljenim zdravjem se je na starost preselil v ljubljeno Novo mesto, kjer si je postavil skromen, a lep dom, ki ga je z ljubečo roko poznavaica in esteta odli v evreje domačih logov. Prekrižaril je v tej ideatni nameri najlepša področja flora ozbe in krije domovino ter je z velikim znanjem in lepim občutkom oblikoval svoj vrh, cvetnik, kakršnega je nakazal J. Trdina v svojih Bajkah in povestih o Gorjancah. V tem okolju je ves svoj prosti čas posvetil poglabljanju v rastlinski svet in glasbi, ki jo je ljubeče gojil, o čemer priča šopek njegovih lepih smarspevov, polnih iskrenega in nežnega občutja.

Pokolnu Vid Barle je primer korektnega, globoke socialno čustvena, treznega in za vse lepo vnetega človeka; v najboljši meri je predstavljatelj humanistične osebnosti, ki je dorasla v Novem mestu pred I. svetovno vojno. M. M.

Anton Lovšin

Tako čudno, tako boleče je spoznanje, da ne bomo nikoli več na metliških ulicah srečali dobročinskega človeka, vedrega, namenjaneja, ki je slihernega pozdravil in slihernemu privoščil toplo besedo. Ne bomo ga več videli v prijateljski družbi ob taroku, ne s tovariški ribiči ob Kolpi in Lahinji. In bilje na bo več potel njegov gost v vili pod Omlinjem na otoku Krku, kjer je že toliko njegovih prijateljev iz Metlike, Črnomlja in krajev širom Slovenije sedelo za njegovim mizo ob južnem vinu in prijetnem ribškem plenu. Ne bodo več ljudje silšali njegovih modrih, človeško globokih in s točno ribniško govorico Betokranjci z zaupanjem obračali nanj, ltkoč pri njem nasvetov, razumevanja in pravice. Ne bodo, kajti Antona Lovšina, predsednika občinskega sodišča v Metliki, ni več.

Ko je pred poltrigim mesecem dopolnil 65 let, smo mu prijatelji zaželeli, da bi čimprej ozdravel, čeprav smo z bridkosti vedeli, da se to ne bo želje priznalo in da se ne bodo izpolnile. Preveč je zahrbitna bolezen razjedala njegovo telo, da bi se moglo še dolgo upirati smrti. In potem je ta prišla. V sredo 13. januarja je Bratral Anton Lovšin v novomeški bolnišnici za zmerom odšel v nenovrat.

Tako je zdaj med nami osamelim ostal samo še spomin na prijatelja in človeka, spomin na njegovo življenjsko pot, ki je v nepolnizi iz rodna Ribnica na Dolenjskem v ljubljansko gimnazijo, na različno fronto v prvi svetovni vojni, na univerzo v Zagrebu in nato v prvi sodiško in kasneje notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto. Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto. Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njegovo notarsko službo v Ljubljano, Kofevlje, Velike Lašce, Skofljo Loko, Radlje ob Dravi in Mursko Soboto.

Ostal je spomin na plodovito delo njegovih skoraj šestdesetih let življenjskega potovanja, na njeg

Šentjanž - 130 novih naročnikov!

Pismo naša, ki je v dveh tednih pridobil 130 novih naročnikov Dolenjskega lista je FRANC KRAMŽAR. V razgovoru nam je povedal naslednje:

»Star sem nekaj nad 20 let. Pri pošti sem od maja 1958. leta. Za v šoli sem imel veselje do tega poklica. Zdel se mi je lep, težaven, predvsem pa zahteva poštenost. Tudi radoveden ne smem biti, če hočem biti dober -ismo- nošalec.

Kako vam je uspelo dobiti toliko novih naročnikov?

»Ko smo dobili 150 časopisov, da jih razdelimo med ljudi, smo si jih na pošti v Šentjanžu razdelili na tri dele, ker smo trije. Jaz naredim vsak dan 25 km in sem časopise hitro razdelil. Nekaj naročnikov sem dobil še kar takrat. Kdor se ni

naročil prvič, sem ga obiskal drugič in, če tudi takrat ni šlo, se tretjič. Nekateri so seveda rekli, da sem sličen, vendar jih nisim obiskati še četrtič. Tvoja je ljudem različiti pomen branja časopisov in jim pokazati, kaj vse Dolenjski list opazuje.

Šte vse naročnike dobili sami, ali je tolikšno število tudi zaslug ostalih dveh uslužbencev?

OD 16. DECEMBRA 1959 DO 19. JANUARJA 1960:

1547 novih naročnikov

Spet se je obrnil teden in čosedanjim naročnikom našega lista se je v minulih 8 dneh pridružilo 211 novih naročnikov. Spet se je najbolj odrezal pismošola Franc Kramžar iz Šentjanža, ki je poslal 30 novih naročnikov, izmed drugih pa velja omeniti pošto Brežice, Bizeljsko, Koprivnico, Rako in Videm-Krško. Skupno število vseh novih naročnikov od 16. decembra 1959 do zadnjega torka je 1.547, od teh odpade na:

- OBČINA BREŽICE 420 novih naročnikov
- OBČINA SEVNICA 478 novih naročnikov
- OBČINA SENOVO 78 novih naročnikov
- OBČINA VIDEM-KRŠKO 204 novih naročnikov
- Stari del novomeškega okraja 254 novih naročnikov
- Razne posesti v LRS in FLRJ 97 novih naročnikov
- Inozemstvo 16 novih naročnikov

Skupno število vseh novih naročnikov iz 4 občin Spodnjega Posavja do torka: 1.180. Pošta, ki je pridobila največ novih naročnikov: Šentjanž - 131.

SE VEDNO JE ČAS, da si zagotovite udeležbo v velikem nagradnem zbiranju, ki ga pripravljamo za desetletnico izhajanja Dolenjskega lista: naročite si takoj DOLENJSKI LIST, če ga morda še ne dobivate redno na svoj domači naslov! Naročilnico za vaš Dolenjski list ima vaš pismošola!

Medvedje na Dolenjskem

(Nadaljevanje)

V času med drugo svetovno vojno se za medvede seveda ni nihče zanimal v tem lovišču, razen za parkijasto divjad, ki je služila za prehrano borcem in aktivistom NOV ter za razne manjše terenske ustanove NOB, ki so bile na tem področju. Takoj po vojni, ko je bil lov nekoliko bolj urejen in postavljen na sicer še primitivna nadzorna služba lovščarja, je bilo v pogostejši opaznosti medvedje sledi ob mlakužah, na raznih gozdnih stezah in poteh. Prv

mrhoviščih, ki pa seveda še niso bila stalno založena z mrhovino. S krmiljenjem medvedov smo začeli predvsem zaradi ohranitve že tako nizkega staleža srnjadi. Šaj so Rozman in drugi lovci pri preiskavi medvedjih iztrebkov večkrat

Takole nisočajo skozi lovišča novomeške Lovske družine naši kosmatinci. Dobrodušno gledajo, pa vendar...

Piše Janko Kastelic

pogoni na divje svinje v letih 1948-49 v lovišču Brezova reber so marsikateremu lovca pripravili do tega, da si je po možnosti v najbližji okolici določene nega stojišča izbral kakšno košatec, na katerega bi lahko najhitreje splezal v stiski. Vendar do takih primerov ni prišlo. Pozneje smo se medvedov navadili in verjetno tudi oni nas. Če sedaj kje zakriči gonjač: »Varda-medved, srce ne bje več tako naglo kot nekoč. Tudi »medvo« bolj pridrenca kot priteče mimo stojišča, včasih celo malo postane in zabrunda ali pa zapliha kot kak stari maček.

Odkar je leta 1947 LD Novo mesto dobila v upravljanje ta del lovišča, to je Brezovo reber, je preko svojega članstva posvetila največjo skrb temu področju, predvsem raznim lovskim napravam - visokim prežam, solincem itd., in končno smo s pomočjo KGP zgradili tudi lovsko kočjo v središču tega lovišča, kar je bilo za kontrolo tega odročnega predela lovišča neobhodno potrebno. Šaj se je le majhništer naših lovcev upal ostati v teh skoraj nepredobnih gozdovih preko noči, predvsem zaradi vedno večjega števila medvedov, ki pa so, kot je praksa pokazala, vedno pripravljene bežati pred samotnim lovcom. Predvsem pa se je ta kontrola v lovišču Brezova reber začela leta 1952, ko je prišel za logarja v Brezovo reber Jože Rozman. Ta je že v prvem letu svojega službovanja v tem predelu ugotovil občutno razliko staleža srnjadi oproti predvojnemu staležu, obenem pa je v letih 1952-1953 ugotovil, da je v lovišču 14 do 16 medvedov. V teh letih smo začeli tudi medvedje krmiliti na začasnih

naših v njih dlako srnjadi in mladih divjih prašičev. Iz tega razloga smo tudi na raznih strokovnih posvetovanjih gledali neprimerne nizkega staleža srnjadi v lovišču Brezova reber soglasali, da nam medvedji zlasti spomladi uničujejo srnjadi, in to mladi prirastek, ter da moramo zaradi tega znižati tudi stalež medvedov. Pozneje, ko smo uredili stalno krmilnico, ki je vsako pomlad in jesen založena z mrhovino, smo izposlovali od RIS Slovenije dovoljenje za odstrel medvedov. Po letu 1950 je začel stalež medvedov v Brezovi reber naglo naraščati in 1955. leta je dosegel rekordno število. Po usvojitvi tov. Rozmana je 1955. leta bilo v poznem poletju v tem lovišču okrog 30 medvedov. V tem letu je sedem samič poleglo najmanj 12 mladičev. Da je bilo stanje res takšno, potrjujejo dogodki, ki so sledili v letih 1955 do 1956. Pri koncu januarja 1955. leta so

našo LD obiskali trije lovski gostje iz Avstrije in se udeležili skupnega pogona na divje svinje. Pri tem pogonu so gonjači-lovci našli v oddelku 10, na popolnoma odprtem terenu med skalami na južni strani, dva medvedka, stera okrog 4 do 5 tednov. Medvedke ni bilo v bližini. Avstrijski gostje so seveda po končanem pogonu medvedke slikali, niso pa mogli skoraj verjeti, da so to sploh mladi medvedki, samo 600 do 700 metrov zračne črte od logarnice, v kateri stanuje Rozman. Medvedka, katero so nekateri lovci videli, se ni daleč umaknila pred gonjači in je bila popolnoma izčrpana ter zelo majhna.

V tem letu je bilo nešteto srečanj z medvedji in to skoraj ob vsakem dnevnem času in v različnih oddelkih. Od oddelka 1 pod Ajdovcem v Suhli krajini pa tja do oddelka 28 nad Sotesko. Sam sem neko zgodnje megleno poletno jutro v tem letu, ko sem iz Frate po ozki lovski stezi hotel čimprej priti v oddelku 1 zaradi opazovanja srnjadi, srečal na stezi srednje velikega medveda, ki me ni takoj opazil. Prišel je do mene na 6 do 7 korakov, šele tedaj je dvignil glavo, nekaj časa opazoval »tisto« pred saboj, malo zaplhal ter se počasi umaknil s steze. Nekaj dni pozneje sem v zgodnjih jutranjih urah sedel na meji našega lovišča, globoko v dolinah pod Frato, v oddelku 4. Na vreščanje šoje in cvrkutanje sivič sem postal nekoliko bolj pozoren ter sem se previdno premaknil na greben, pod menoj v dolini pa je krasna medvedka z mladim mladičevom strohneli panj. V tem letu sem ob raznih prilikah videl medvede petkrat na zelo različnih krajih. Tudi nekateri ostali člani naše LD so imeli to »srečo«, da so se srečali s temi samotarji ali pa jih opazovali iz visokih prež med čakanjem srnjaka. Zanimiva je ugotovitev, da pride medved tudi na pivkanje srne ob klicu srnjaka Tovarišu Beletu, članu naše LD. Je v avgustu leta 1957 dvakrat prišel medved na klic srnjaka. Ravno tako logarju Rozmanu in Zigmantu, prav v istem letu. Tudi meni je 2. avgusta 1958. leta v oddelku 13 prišel na klic srnjaka iz gostega grmovja srednje velik medved.

Nekega dne v poznem poletju 1955. leta je domov se vračajoči logar Ludvik Jarc v oddelku 9, v znanem »Babinem polju«, v večernih urah srečal medvedko s tremi že precej velikimi mladiči na križišču pota, ki pripelje iz doline na

novo cesto Prečna - Brezova reber. Ker jo je prej opazil kot ona njega, je v grmovju ob poti počenil, vendar ga je medvedka takoj odkrila. Moral je seveda pošteno bežati. Ko sem bil v pozni jeseni 1956. leta na krajskem dopustu na naši znani Frati, me je povabil član sosečne lovške družine Dvor na manjši lov, in sicer na zajca. Ko smo dopolden okrog 10. ure »zapri« gozdič, okrog katerega so sami travniki in v kateri je šel tovariš Iskra iz Ajdovca sam s svojo kratkodlako istrijanko, je kmalu na drugi strani planila iz gozdiča precej velika medvedka z dvema mladčema in zbežala čez travnike proti Brezovi reber. V tem gozdiču pa so trije ljudje pripravljali že vse dopoldne drva za kurjavo. Takih primerov je bilo v letih 1955 do 1956 še več.

Tale medvedji »maček« je seveda veliko prijaznejši, vendar samo, če nima mamice v bližini. Kadar imajo mladiče, so medvedke rade nevarne.

NEKAJ OKROGLIH

ZVEZE
»No, hčerka, ali si se pozanimala, kakšne zveze ima tvoj zaročenec?«
»Seveda sem se, mama. To so sama elegantna in poštena dekleta.«

PRI ZDRAVNIKU ZA GRLO
»Odprite usta in recite a.«
»Veliki ali mali?«

NEVARNA REC
»Joj, tovariš doktor! Pravi ves zasopjen.«
»Odbila mi je zadnje ura.«
»Calcajte! Kaj se je pa zgodilo?«
»Zlomilo se mi je nalično pero, in zanj je bilo jamčeno, da ga bom uporabljal do zadnjega diha.«

V AVTO SOLI
Mlada tačajnica avto šole je vozila silno raztreseno. Ko je že drugič odpeljala mimo oznake »Stoj«, jo vpraša instruktur:
»Ali vam je vaš zaročenec že rekel, da imate zelo lepe oči?«

Zmedena od nenadejanega vprašanja hitro odgovori:
»Da, res je rekel.«
»No, potem jih pa uporabljajte.«

OTROŠKO DOZIVETJE
Pripovedovali so si dogodke iz otroških let. Zmagal je stric Boštjan, ki je povedal tole:
»Proč sem sedel v otroškem vozičku, veter pa mi je v lička gnal smehotke. Ravno sem hotel vprašati, kaj je to belo, ki mi pada na nosček, ko sem se spomnil...«
»Kaj, kaj ste se spomnili?«
»Da sploh še ne znam govoriti.«

POSOJILO
»Miha, prošim te, posodi mi deset tisočakov!«
»Bom, ampak leše potem, ko se vrnem iz Pariza.«
»Kaj potuješ v Pariz?«
»Ne!«

NA LOVU
»Poglej tega zločevca zajca, kako beži! Pa dobro vem, da sem ga zadel.«
»Hm, ti že veš, ampak zajec ne.«

ČEMU SE SMEJEJO

FRANCOZI

AMERIČANI

— Zda, ko sva poročena, Jean, ti lahko predstavim svojo sestro Suzano!

Brez besed...

— Nisem ti mogel nič kupiti, draga, ker mi je draguljar kar naprej gledal pod prste!

— Ja, nisem vedela, da je gangster! Mahnila sem ga, ker stopil naprej iz vrste

Uskoška četa je prišla do vnožja gozdnatega Kozjaka, se za hip ustavila in zopet prhnila naprej.

Kmoliče, raztresene po kraškem svetu, so se bistvitvo oddaljevale. »Prata beraska,« je sopol utrujeni Brano, »danes me bo pa dvojni volk držal za bedrače. Hej, Tudor! Uničil boš konje.«

Veter je odnašal njegove besede. — Tudor pa je brzel dalje.

Zopet so predirjali globel, se vzpenjali in končno prijahali do vnožja porasle strmine. Tudor je v diru skočil s konja, se viovil na noge in zaživljal. Konji so se vzpeli in se ustavili. Vranec se je medtem že mirno pasel in hrzal.

Utrujeni jezdec so posedli po travli, jo trgali in žvečili in se radovedno ozirali na Gracarjev grad, ki je gospodoval na vrhu hriba. Gosto grmovje je skrivalo jezdec pred stražnikom na grajskem stolpu.

»Brano,« je Tudor poklical Uskoka. »Ispelj svojo zamisel. Glej, da se ne zagovoriš in te ne snamejo raz konja!«

»Mene, Tudor? Ho, ho, prestare so moje kosti za grajske birlce.« Zažugal je debelemu obzidju na vzpetini. »Na pot, Brano!«

Brano je vstal, si zategnil pas in sraziljal sabljo v nožnici. Zajahal je konja in se bližal gradu. Uskoška četa pa je pripravljena čakala na živig.

Ko se je nekaj časa zaman vrtil pred zaprtimi grajskimi vrati in pravkar hotel pojezditi okoli obzidja, ga je ustavil močan glas. Na težkih vratih se je odprla lučnica. Dvoje oči je pobleskalo skozi.

Z ročajem sablje je krepko pobobnal po hrastovih vratih.

»Kdo si?« se je oglasilo skozi okno. »Kdo? Jezdec s konjem, zagoveden grajski. Odprli ali pa pokličite graščaka, sicer ti ustrojim kožo! Le brž, Gospodar te obesi, si silni!...« je butnilo še v zaprto lino, v katero je z nosom rinitl razočarani Brano. Preden pa se je utegnul krepko pridušiti in si zasunkati brke, so se vrata škripaje odprla. Urno se je Brano s konjem vred zagodil med vrata.

Vlado Firm:

Uskoška nevesta

»Hej, kam rineš!« je zarobnel stražar in buljil v vsiljivega tujca. »Počakaj, da pokličem...«

»Nič ne boš klical,« mu je segel v besedo Brano. »Pošlji me gospodar po ugrabljeno deklet, ki jo skrivate v tem hudčevnem gnezdu,« je zarobnjal Brano.

Ni pa utegnul stavka dokončati, ker ga je stražnik prijel za nogo in ga skušal potegniti s konja; nakaer je zabrilagal. Zaživljal pa je tudi Brano in vzkipel.

»Ti, usivec, boš mene šočetal po nogah!«

Zašlislal si nagle korake. Iz stolpa so hiteli stražniki v pomoč. Brano je bliskovito zavihljal bič, ga obrnil in z ročnikom z vse silo lopnil po stražnikovi glavi, da se je ta brez glasu zamajal in sesedel. Straža, ki je prišla,

je osupla zagledala med vrati konja, ki se je vrtil in zopet poskakoval. Ves vhod ga je bil poln. Na tleh pa je sedel njihov tovariš. Še preden se jim je posrečilo zapreti vrata in izriniti pobesneloga jezdec, so zatopotela številna kopita in prvi uskoški jezdec s Tudorjem na čelu so že pridrveli na grajsko dvorišče. Prihajali pa so še vedno novi z golemi sabljami. V stražnem stolpu je zazvonilo. — Preplahi Oboroženi hlapci, služničarji in drugi so hiteli na dvorišče.

»Kdo si?« se je oglasilo skozi okno. »Kdo? Jezdec s konjem, zagoveden grajski. Odprli ali pa pokličite graščaka, sicer ti ustrojim kožo! Le brž, Gospodar te obesi, si silni!...« je butnilo še v zaprto lino, v katero je z nosom rinitl razočarani Brano. Preden pa se je utegnul krepko pridušiti in si zasunkati brke, so se vrata škripaje odprla. Urno se je Brano s konjem vred zagodil med vrata.

»Brano,« je Tudor poklical Uskoka. »Ispelj svojo zamisel. Glej, da se ne zagovoriš in te ne snamejo raz konja!«

»Mene, Tudor? Ho, ho, prestare so moje kosti za grajske birlce.« Zažugal je debelemu obzidju na vzpetini. »Na pot, Brano!«

Brano je vstal, si zategnil pas in sraziljal sabljo v nožnici. Zajahal je konja in se bližal gradu. Uskoška četa pa je pripravljena čakala na živig.

Ko se je nekaj časa zaman vrtil pred zaprtimi grajskimi vrati in pravkar hotel pojezditi okoli obzidja, ga je ustavil močan glas. Na težkih vratih se je odprla lučnica. Dvoje oči je pobleskalo skozi.

»Brano,« je Tudor poklical Uskoka. »Ispelj svojo zamisel. Glej, da se ne zagovoriš in te ne snamejo raz konja!«

»Mene, Tudor? Ho, ho, prestare so moje kosti za grajske birlce.« Zažugal je debelemu obzidju na vzpetini. »Na pot, Brano!«

Brano je vstal, si zategnil pas in sraziljal sabljo v nožnici. Zajahal je konja in se bližal gradu. Uskoška četa pa je pripravljena čakala na živig.

Ko se je nekaj časa zaman vrtil pred zaprtimi grajskimi vrati in pravkar hotel pojezditi okoli obzidja, ga je ustavil močan glas. Na težkih vratih se je odprla lučnica. Dvoje oči je pobleskalo skozi.

z zobmi našenjal mastne gnjati. Iz oči jim je gledala lakota.

V viteški dvorani pa je ob oknu slonel grajski gospod in se polgraval z odrezanimi kitama Daniluh las. S pijanimi očmi je strmel v Dano, ki je ležala na debeli živordeči preprogi.

»Udari pestec!« je skozi zobe zasikal stražnik, ki je z bičem v rokah, sklonjen nad nezavestnim dekletom, z nogami svalil njeno telo.

»Sama mora prositi, da ji bom dober,« se je zakrohotal. Tlesknil je bič. Njen hrbet je bil preprečen s temnomodrimi progami. Vidruževalo so se jim sveže, rdeče, Dvokrlna vrata so se s treskom odprla. Graščak je izbulil oči in grabil za mečem, ki je visel na steni. Plečata stražnika v kotu sta se zganiła.

Tudorjevo bodelo se je zabliskalo. Zamahnil je z roko in ostro bodelo se je s švismom nekolikokrat preobrnilo v zraku in se globoko zarilo v hrbet sklonjenega stražnika. Brano je bil v nekaj skokih pri nezavestnem dekletu, ga vzdignil in odnesel iz sobane. Še preden je mogel Tudor preprečiti razjarjenim Uskokom, ki so se srinili v dvorano, sta bila stražnika v kotu pobita, a grajski gospod se je zibal na pozlačeni vrvi in oknu, s katero so bile poprej zavezane zaves. Vpljše razjarjenih in pijanih Uskokov se je razlegalo po viteški dvorani. Uskoki so trgali zaves, lomili dragoceno pohištvo, zbirali denar in zlatino ter se šemili z belim vezanim perlom, ki so ga staknili po omarah in skrinjah.

(Odlomek iz zgodovinske povesti USKOŠKA NEVESTA, ki je pravkar izšla v založbi »LIPA« v Kopru. — O knjigi in avtorju smo pred tedni že poročali).